

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

**NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA
PRAVOSLAVNI VJERONAUK**

PRIJEDLOG NAKON JAVNE RASPRAVE

Prosinac 2017.

SADRŽAJ

- A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA, 4
- B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA, 4
- C. KONCEPTI U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA, 5
- D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO RAZREDIMA I KONCEPTIMA NASTAVNOGA PREDMETA, 8
- E. POVEZANOST PREDMETA S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVnim PODRUČJIMA,
MEĐUPREDMETNIM TEMAMA I OSTALIM NASTAVnim PREDMETIMA, 89
- F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA, 89
- G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU, 91
- H. POJMOVNIK, 93

NIJE LEKTORIRANO

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA

Svrha poučavanja Pravoslavnoga vjerouauka u odgojno-obrazovnom sustavu jest pružiti cjelovit pogled na svijet i život u duhu pravoslavnoga predanja i iskustva vjere. Čovjek je ličnost i biće zajednice te može postojati samo u odnosu s drugom ličnošću. Kvaliteta te zajednice opisuje se u pojmovima slobode i ljubavi. Bogoslovna podloga Pravoslavnoga vjerouauka, odnosno vjerskog odgoja i obrazovanja, jest poučavanje o Bogu kao Svetoj Trojici. Bog je Otac, Sin i Sveti Duh, zajednica ličnosti koja se zasniva na ljubavi. Zajednica Boga i čovjeka ostvaruje se u svetoj liturgiji, zajedničkom djelu svih članova Crkve koje postaje vječno jedinstvo u ljubavi. Pravoslavni vjerouauk osmišljen je kao produžetak liturgijske katehezacije Crkve čija se svrha djelovanja ne ostvaruje samo u školi, nego se nastavlja u svijetu i konkretnom životu. Ta se svrha može ostvariti tako da objektivno i sustavno potiče učenika da u svojemu načinu života živi znanje koje dobiva u školi. Takav odgojno-obrazovni razvoj omogućuje da se odnos ljubavi ostvaruje slobodno i sa svakom ličnošću.

Postojanje Crkve projavljuje se u euharistiji i kršćani su ostvarivali sebe kao Crkvu u liturgijskom događaju prinošenja darova Bogu. Crkva je, prije svega, eshatološka zajednica, a to znači da se ovde u povijesti projavljuje onakvom kakva će biti. To je osnova njezina identiteta, ne u onome što jest sada, nego u onome što će biti u „budućem vijeku“. Crkva se u svijetu projavljuje kao konkretna liturgijska zajednica, odnosno Tijelo Kristovo, što podrazumijeva zajednicu mnogih u Kristu. Liturgija je ikona Kraljevstva Božjega na zemlji i tko god krštenjem uđe u Crkvu, ulazi u buduće kraljevstvo Božje. Pravoslavni vjerouauk, utemeljen na tim vrijednostima i načelima istine i ljubavi koja proizlaze iz liturgije kao istinskoga – vječnoga načina postojanja svijeta i čovjeka, sastoji se u produbljivanju spoznajnog o vjeri, doživljajnog u vjeri i djelatnog iz vjere. Takve vrijednosti i načela uskladjuju se sa zajedničkim društveno-kulturnim vrijednostima i dugoročnim odgojno-obrazovnim ciljevima predviđenima Okvirom nacionalnoga kurikuluma.

U odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske Pravoslavni vjerouauk temelji se na empatiji, odgovornosti prema zajedničkomu društvenom dobru, prirodi, radu, sebi i drugima, čuvajući i poštivanjući i uvažavajući ličnost svakog učenika. Kao dio društveno-humanističkoga područja pridonosi izgradnji osobnoga, kulturnog i vjerskog identiteta učenika koji ostvaruje vlastite potencijale, razumije sebe, druge, zajednicu, svijet i njihove suodnose te ga potiče na rad i cjeloživotno učenje. Kako bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe učenika s teškoćama, kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama. Kako bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe darovitih učenika, uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

Pravoslavni vjerouauk u javnim osnovnim i srednjim školama izborni je nastavni predmet i obvezan za one učenike koji ga izaberu te se izvodi pod istim uvjetima pod kojima se izvodi i nastava ostalih obveznih nastavnih predmeta.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA

Pravoslavnim vjeronaukom u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenik:

1. Razvija svoj osobni vjerski identitet kao aktivni član liturgijske zajednice.
2. Ostvaruje se i razvija kao cjelovita ličnost u zajednici slobode i ljubavi s ostalim članovima Crkve i društva u kojem živi. Pronalazi i gradi smisao svojega života, upoznaje pravo na preuzimanje odgovornosti za svijet oko sebe i stječe iskustvo potrebno radi kršćanskog smisla života.
3. Gradi lični odnos sa svetotrojičnim Bogom i drugim ljudima zasnovan na ljubavi i slobodi. Istodobno se osposobljava za postavljanje pitanja o cjelini i najdubljem smislu postojanja svijeta i čovjeka, o životu i smrti, slobodi te zauzima pozitivna stajališta utemeljena u iskustvu pravoslavne vjere. Ospozabljava se za život u zajednici, za komunikaciju, suradnju, suživot i dijalog. Osvješćuje važnost individualnih i kolektivnih inicijativa za nadilaženje različitih socijalnih problema ljudi i društva u svom okružju i šire. Shvaća, prihvata i poštova različitost kultura s njihovim posebnostima.

NIJE LEKTORIRANO

4. Upoznaje se s crkvenom umjetnošću i drugim oblicima stvaralaštva koji proizlaze iz pravoslavnog iskustva vjere. Proučava odnos između stvaralaštva i podvižničkog etosa Crkve, a kreativnost sagedava i razvija kao izraz čovjekove bogolikosti.

5. Prepoznaće Objavu i prisutnost u svijetu kroz Krista kao Bogočovjeka koji je nositelj ikonomije spasenja tvorevine.

C. KONCEPTI U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA

Učenje i poučavanje Pravoslavnoga vjerouauka temelji se na pet koncepata: Liturgija, Crkva, Bogočovjek, Podvig i umjetnost i Objava. Ovo su ključni pojmovi i staze pravoslavne teologije koje cilj ostvaruju u ličnome zajedničkom liturgisanju trojičnoga Boga i čovjeka. Koncepti su određeni pojmovima širega sadržaja zato što pravoslavni svjetonazor ne vidi čovjeka kao individuu, nego kao slobodnu ličnost okrenutu prema Bogu i drugom čovjeku u kontekstu zajedničkoga postojanja. U tom je smislu svaki koncept djelomično sadržan u drugima i u skladu s tim uvjetovan njima prema načelu komplementarnosti. U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda unutar pojedinoga koncepta također je nedvojbeno njihova međusobna ovisnost. Liturgija je tako temeljni izraz zajedništva: Crkve, praktičnoga kršćanstva, vidljivog ikoničnog prostora, primijenjenoga bogoslovija, stvarnog čina susreta s drugima i doksologije Objave.

Takva konceptualizacija nudi razvoj teorijske i praktične dimenzije učenja i poučavanja vjerouauka potičući kritičko razmišljanje o vjerskim, etičkim i socijalnim pitanjima današnjice te zauzimanje stajališta prema njima. Njihova je glavna uloga formiranje ličnosti koja odnose gradi na kršćanskim načelima. Ličnost je dio vremena i prostora u kojem živi i pronalazi aktualizirane poveznice u svakom od koncepata. Kontinuirana tematska razrada sadržaja koncepata razvija učenika kao ličnost koja je aktiveni dionik zajednice koja teži eshatološkom ispunjenju povijesti u Kraljevstvu Božjem. Poučavanje i usvajanje sadržaja svakog od predviđenih koncepata utemeljuje i razvija pravoslavni liturgijski identitet ličnosti te jasniju introspekciju, samorazumijevanje i razumijevanje drugih. Liturgija je vječni vremensko-prostorni kontinuum zajedništva, a koncepti Pravoslavnoga vjerouauka u školi kao odgojno-obrazovnoj ustanovi produljuju i šire liturgijsko zajedništvo ličnosti i na druga životna područja.

Pravoslavni vjerouauk i ovim konceptima razvija slobodu i stvaralaštvo kao glavne značajke koje je Bog Tvorac podario čovjeku kao svojoj ikoni. Stvaranje je izraz slobode ljudskoga duha. Pravoslavno stvaralaštvo nije dio samo umjetničkog izražavanja, nego uspostavljanje ličnog odnosa s Bogom, drugim ljudima i prirodom kroz crkvenu umjetnost. Razvoj stvaralaštva omogućuje rasterećenje od strogog idealističko-kognitivnog pristupa te tako stvara raznovrsnije sklonosti kod učenika.

Koncepti su zamišljeni tako da omogućuju da učenje i poučavanje unutar jednoga ciklusa ne bude isključivo linearno, nego linearno-ciklično kako bi se pojedine teme naglasile i sistematizirale. Istodobno učeniku omogućuju izbornost i samostalni pristup izučavanju pojedinih tema, ali i otvaraju prostor mogućim modalnostima korelacije nastavnih sadržaja srodnih predmeta, napose društveno-humanističkoga područja. Tako se sasvim izbjegava da se predviđene svetopisamske, svetotajinske, podvižničke, etičke ili kulturno-istorijske teme izučavaju izolirano od života Crkve.

Liturgija

Učenik razumije da središnje mjesto u životu pravoslavnoga kršćanina zauzima liturgija, koja je preduvjet Kraljevstva Božjega i bit pravoslavnog identiteta. Razvija svijest o pripadnosti liturgijskoj zajednici i potaknut je na aktivno dioništvo u Crkvi kao Tijelu Kristovu u kojem mnogi postaju jedno. Spoznaje da su euharistijski (liturgijski) darovi cjelokupna tvorevina (priroda) koja preko nas sjedinjena s Bogom zadobiva vječno postojanje. Učenik u liturgiji identificira Kristocentričnu provabu Crkve i istodobno provabu Krista u vidljivoj Kristovoj ikoni – episkopu, oko kojega se okupljaju ostale liturgijske službe, svećenici, đakoni i narod Božji – te upoznaje ikoničnost liturgijskih radnji i službi.

Učenik prosuđuje da kršćanski postulati poput ličnosti, slobode, ljubavi, jednakosti, zajedništva i odgovornosti dobivaju istinski smisao i ispunjenje u liturgiji. Kao dionik liturgije u svijet nosi etos autentične pravoslavne duhovnosti.

Najviši je cilj Pravoslavnoga vjeronauka u liturgijskom zajedničarenju, stoga je liturgija kao koncept istodobno izvor i ušće za sve ostale koncepte.

Crkva

Učenik razumije da je Crkva narod Božji sabran na jednome mjestu oko jedne konkretnе ličnosti, episkopa u euharistiji.

Izvodi zaključak da u Crkvi nitko ne može postojati odvojeno i sam za sebe, bez zajednice s drugim, i da ona postoji radi spasenja cijelokupne tvorevine. Spoznaje da je liturgijsko postojanje Crkve, službe i odnos koji u liturgiji čovjek kao ličnost ima prema Bogu, drugom čovjeku i prirodi osnova njezina istinskog i besmrtnog postojanja. Liturgijsko iskustvo kao iskustvo Crkve koje učenik živi i iz kojega dobiva svoj identitet mjerilo je istine, zato se može i logički definirati radi primjene u raznim vremenima te kao odgovor na razne životne situacije i probleme.

U ovome vjeronaučnom konceptu svi ostali koncepti Pravoslavnoga vjeronauka ostvaruju djelatnu funkciju. Njezin je krajnji ishod učenik kao jedinstvena i neponovljiva ličnost – biće zajednice i aktivni član Crkve kao Tijela Kristova – zajednice mnogih u Kristu.

Bogoslovije i život

Učenik razumije da je bogoslovje nasljeđe cijele Crkve i da je razrađeno njezinim sabornim umnim iskustvom. Zasnovano je na *Svetome pismu* i svetopredanjskom iskustvu Crkve, a neosporne su istine vjere općeobvezne za kršćane.

Učenik prepoznaje da je bogoslovje ishođeno, doživljeno i potvrđeno u liturgiji, u iskustvu prisutnosti Boga u Kristu po Duhu Svetome. Bogoslovje otkriva Istinu, upućuje na Put i uzvodi čovjeka prema dioništu u istinskoj Životu, u jedinstvu s Bogom i drugim ljudima. Uočava da je ličnost utjelovljene Riječi (Logosa) projekcija istine i života: „Ja sam put i istina i život“ (Jn. 14,6).

Učenik zaključuje da bogoslovje nije spomenik i komemoracija kršćanske starine, nego da zahtijeva živo zamjećivanje i komentar suvremenoga čovjeka i njegova životnog iskustva.

Razumije da se bogoslovje suočava s temeljnim egzistencijalnim problemima čovjeka svake epohe – traganja za slobodom, za ljubavlju, za suočavanjem i nadilaženjem smrti – i ne ostaje inertno pred pitanjima koja nameću suvremeni društveni problemi, suvremena tehnologija, umjetnost i kultura.

Podvig i umjetnost

Učenik razumije da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu. Podvig je odricanje od egoizma, individualiziranosti i egocentrizma, ali i ostvarenje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom prinošenjem tvorevine Bogu, čuvajući pri tome različitosti.

Učenik prepoznaje da je cijelokupna ikoničnost pravoslavne crkvene umjetnosti usmjerena na predstavljanje i aktualizaciju konkretnoga događaja i načina čovjekova postojanja u budućem vijeku – eshatonu, a ne samo na prisjećanje o onome što je bilo.

Učenik doživljava ikone, crkvenu glazbu i poeziju, života svetih kao umjetnička djela, ali i kao i svjedočanstva Crkve, čovjekove vjere i podviga (ljubavi) u svetosti života. Tako se, zapravo, svijetu predstavlja konkretni odnos ljubavi prema drugom čovjeku, prirodi i Bogu kroz autentični kršćanski podvig.

Svrha poučavanja ovoga koncepta jest poticati učenika da teži liturgijskom uzrastanju sa vjerom i ljubavlji osobnim podvigom (stalnim uvježbavanjem sebe ka naprijed i naviše) i stvaralaštvom te aktivno živi i doživljava svoj život iz perspektive liturgije kao predokusa Kraljevstva Božjega.

Objava

Učenik prepoznae Boga kao sveprisutnoga, koji se od početka vijeka javlja ljudima kako bi objavio istine koje su potrebne za spasenje, pozivajući nas u zajednicu. Razumije da izvor te Objave nalazimo u *Svetome pismu*, u kojemu je u *Starome i Novome zavjetu* opisana povijest spasenja.

Upoznaje osobite svetopisamske ličnosti koje su izabrane od Boga, a koje su primale i bogoduho dalje predavale Njegovu Objavu u kojoj je objavljivao blagu volju i promisao o svijetu.

Učenik shvaća puninu Objave u utjelovljenome Sinu Božjem, Isusu Kristu, razumije da samo kroz Njega potpuno možemo ostvariti zajednicu s Bogom u svetoj liturgiji, koja je predokus Kraljevstva Božjega.

Učenik upoznaje i Božju riječ koja nije zapisana – sveto predanje koje se čuva u Crkvi, prepoznae ga kao neodvojivo od *Svetoga pisma*. Razumije da se *Sveto pismo* i sveto predanje međusobno dopunjaju i jednak su izvor vjere i istinitosti učenja.

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO RAZREDIMA I KONCEPTIMA NASTAVNOGA PREDMETA

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
A. L I T U R G I J A	Učenik prepoznaje da je liturgija djelo svih krštenih i događaj na kojemu se vjerni okupljaju u zajednicu ljubavi.	Prikazuje različite službe i predmete u liturgijskom sabranju.	Prikaže liturgiju kao zajedničku ličnost u ljubavi.	Identificira sebe kao aktivnoga dionika konkretnе liturgijske zajednice.	Ispituje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu.	Istražuje vrste i smisao bogoslužja uporabu i smisao odori.	Povezuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta.	Utvrđuje zašto je postojanje u liturgijskoj zajednici način kršćanskog postojanja i djelovanja te djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice.	Objašnjava zašto je starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem.	Povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem.	Objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom.	Objedinjuje različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
A. L I T U R G I J A	Učenik prepoznaje značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih.	Prikaže dijelove liturgije i liturgijske radnje.	Obrazlaže smisao liturgijskoga teksta i pjeva liturgijske pjesme.	Opisuje značenje liturgijskih pjesama i pjeva ih.	Istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga.	Istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga.	Istražuje svetotrojična svjeđočanstva u liturgijskom tekstu i objasnjava zašto je liturgija svetajna Crkve.	Utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava, utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih.	Potvrđuje da se dioništvetom na liturgiji stupa na put bogospoznanje i djeluje na taj način	Tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu.	Povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama.	Kombinira teorijsko znanje s prakticiranjem vjere aktivnim dioništvom u liturgijskoj zajednici.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
A. L I T U R G I J A	Učenik svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao člana naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom.	Prika-zuje liturgiju kao najvažniji do-gađaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božje-ga.	Prikazuje značenje i smisao tvari u euharistiji.	Tuma-či od-nos između liturgije i Kraljevstva Božje-ga.	Zaključu-je da nam liturgija preko Kristove žrtve kao ispunjenja starozavjetnih žrtava daje lijek besmrtnosti.	Zaključu-je da je liturgijski život izraz slobodno-ga dioništva u tajni Kristovoj.	Brani stajališ-te da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi prema svim ljudima.	Istražuje ikoničnost liturgijsko-ga prostora i povijesni razvoj liturgijske forme te zaključuje da liturgija ima vječno značenje.	Razlikuje akademsko „znanje o Bogu“ od bogospoznaje i predokusa Kraljevstva Božjega u liturgiji.	Povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima.	Zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u kraljevstvo Božje te pokazuje načine kršćansko-ga djelovanja u društvu.	Liturgijskim molitvama utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije te odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
B. C R K V A	Učenik uspo-ređuje obiteljske odnose i odnose koji vladaju u Crkvi.	Svojim riječima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo kršteњem.	Istražuje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi.	Objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno.	Analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novoza-vjetne Crkve i živi vječno.	Zaključuje da je Crkva na Eku-menskim koncilima objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole.	Istiće da je Crkva na Eku-menskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti; prikazuje povijest ustroja crkvene jerarhije u Pravoslavnoj Crkvi.	Objašnjava kako je liturgijsko sabranje izraz Crkve kao Tijela Kristova.	Tumači povijest nastanka Crkve Kristove.	Izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu – povijesti Objave Boga Abrahamu.	Izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu.	Zaključuje da je Crkva ikona Svetе Trojice; Istražuje crkvenoje-rarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-a (Srpske pravoslavne Crkve).

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
B. C R K V A					Istiće važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina.	Istražuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom.	Za-ključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi uzvode u lični odnos s Bogom.	Zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti.	Zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji.	Prepoznaže da je Crkva živi saborni organizam, Tijelo Kristovo i ikona Kraljevstva Božjega.	Zastupa stajalište da je jedna, sveta, saborna i apostolska Crkva konkretna liturgijska zajednica na čelu s jednim episkopom.	Objedinjuje stećeno znanje o liturgijskom načinu postojanja Crkve i razvija spoznaju da je i on aktivni dionik Crkve.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
C. B O G O S L O V L E I Ž I V O T	Uče-nik usvaja osnovnu kršćansku simbo liku.	Opisuje službe na liturgiji.	Istiće da je Bog iz ljubavi stvorio svijet.	Tumači molitvu Gospodnju.	Razlikuje osnovne elemente religije i kulture Staroga svijeta.	Otkriva Tajnu Krista kao tajnu spasenja svijeta i čovjeka.	Objaš-njava svjetopisamska, sveto-tačka i liturgijska svje-dočans-tva o Svetoj Trojici.	Objaš-na-va da se čovjek ostvaruje kao ličnost jedino u zajednici s Bogom i drugim čovjekom.	Objedinjuje svjedočanstva svjetopisamskog i svetootačkog poimanja vjere te povezuje vjeru i nevjeronjanje s čovjekovim slobodnim izborom.	Tumači svetopisamsku povijest o stvaranju svijeta i povezuje ju s ciljem Božjega stvaranja.	Povezuje tajnu utjelovljenoga Boga u kojem je čovjekova tajna dobila vječnu vrijednost i ujedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac.	Objedinjuje stečeno znanje o istinama vjere i pravoslavno učenje o Svetoj Trojici te ih povezuje s kršćanskom antropologijom.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
C. B O G O S L O V LJ E I Ž I V O T	Učenik povezuje Kristovo učenje o ljubavi i praštanju s vlastitim odnosom prema bližnjima i svijetu.	Objasnjava svoju službu u Crkvi kao člana narađa Božjeg.	Odgovorno se ponaša prema drugima i svijetu.	Primjenjuje kršćanske krjeposti.	Prepoznaje odgojni sadržaj i smisao starozavjetne svetopisamske povijesti i Deset Božjih zapovijedi.	Proučava različita socijalna i etička pitanja društva u kojem živi.	Istražuje relacije: vjera – ljubav – znanje.	Istiće slobodu vjeroispovijesti kao jedno od osnovnih ljudskih prava.	Istražuje svetopisamsko-svetootačke i antropološke prepostavke pravoslavnoga poimanja ličnosti.	Tumači svetopisamsko poimanje stvaranja čovjeka prema ikoni i podobiju Božjem i predločava da se čovjekov promašaj (grijeh) sastoji u odvajanju od zajednice s Bogom.	Istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema Bogu, bližnjemu i tvorevini.	Preispituje izazove različitih (svremenih) egzistencijalnih situacija i tumači bogoslovne odgovore na odabране primjere.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
C. B O G O S L O V L J E I Ž I V O T									Objašnjava kršćansko poimanje smisla života kao pristupanje Izvoru Života, koji je sâm Bog, i vezivanje uza nj.	Objedinjuje kršćansko poimanje stvaranja svijeta i čovjeka, a shvaćanje čovjekova naznačenja povezuje sa suvremenim ekološkim problemom.	Sabire bogoslovna značenja ikone i objedinjuje svetopisamsko i svetočaško viđenje ljepote s funkcijom ikone u Crkvi.	Objedinjuje stečeno znanje i iskustvo „života u Kristu“ i povezuje ih sa životom u multireligijskome društvu i multikulturalnom svijetu oko sebe.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
D. P O D V I G I U M J E T N O S T	Učenik opisu-je crkveni blag-dan kao pose-ban do-gađaj u Crkvi.	Objašnja-vava da života svetih kao svje-dočanstva života u vjeri Imaju posebno mjesto u bogosluž-nom životu Crkve.	Istiće važnost molitve, posta i pokajanja u životu pravoslavnoga kršćanina.	Opi-suje važnost ikone u životu Crkve.	Opisuje različite oblike svetosti u Crkvi.	Otkriva da je mo-naštvo odraz izrazito podvižni-čkoga načina života u Pravosla-vnoj Crkvi.	Istiće liturgijski karakter pravo-slavne molitve i ličnoga molitve-nog života.	Utvrđuje da je sve-tost kr-šćanskoga života neodvojiva od liturgij-skoga života.	Doživljava podvig kao neodvojiv dio kršćanskoga stvaralaštva.	Predočava važnost podviga za crkvenu umjetnost i doživljavanja svojega načina života iz perspektive ikone Kra-ljevstva Božjega.	Analizira povezanost poruka iz života (živo-ta) svetih s liturgijskom zajednicom u Crkvi.	Povezuje podvig i za-dužbinarstvo sa spase-njem.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
D. P O D V I G I U M J E T N O S T	Učenik izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme, tropare i kondake.	Izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme, tropare i kondake.	Istiće da je stvaralaštvo jedan od izraza čovjekove bogolikosti.	Istiće da je krjeposni život način na koji kršćanin teži stupiti u odnos ljubavi s Bogom i bližnjima.	Prepoznaje važnost duhovno-umjetničkih djela starozavjetnoga stvaralaštva.	Objašnjava ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi.	Istiće da je crkvena umjetnost utemeljena na odlukama vaseljenskih i pomjenskih sabora.	Istiće liturgiju kao izvor umjetničkoga stvaralaštva arhitekture Pravoslavne Crkve.	Obrazlaže da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone Kraljevstva Božjega.	Prepoznaže vrijednost i važnost crkvene glazbe te uspoređuje u širem smislu glavne umjetnosti pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve.	Iznosi stajalište o tome koliko starogrčka, renesansna, suvremena i crkvena umjetnost pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve.	Objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim.

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
E. B O Ž J E O T K R I V E N J E	Učenik pre-pričava osnovne sveto-pisamske priče.	Pre-pričava evanđeoske priče.	Detaljno upoznaje priču o stvaranju svijeta i čovjeka.	Objašnjava događaj prvorodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode	Interpretira sveto-pisamske sadržaje Staroga zavjeta o brizi Božjoj o svjetu i čovjeku od stvaranja do dolaska Kristova.	Objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča.	Objašnjava primjere Objave Svetе Trojice u Svetome pismu.	Povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života.	Objašnjava karakter bogoduhosti Svetoga pisma i sve-toga predanja.	Istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja.	Zastupa stajalište da primjere Objave nalazimo u Svetome pismu i svetome predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva u Crkvi.	Objašnjava zašto su Sveto pismo i sveto predanje kao izvori vjere neodgovjivi jedno od drugoga i važni za njegov život te da se Bog neprestano otkriva u Crkvi.
	Učenik daje primjere iz života za pouke iz pri-godnih priča.	Obraz-laže da se Bog otkriva u smi-renom i poslu-šnom srcu i prepo-znaje poseb-nost mona-škog puta ka Bogu.	Objašnjava ispravan odnos prema bližnjima na temelju odabranih novoza-vjetnih priča.	Prepoz-naće važnost slobod-nog odgovo-ra na Kristov poziv u lični odnos – zajedni-cu slo-bode i ljubavi.	Primje-njuje poruke starozavjetnih priča i događaja.	Istražuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novoza-vjetnih događaja.		Objašnjava Božju prisutnost u svijetu i Crkvi.	Objašnjava da je Objava čovjeku istodobno poziv u zajednicu s Njim.	Tumači lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu.	Povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa životom Crkve i zastupa vrijednosti molitve, vjere, priče-šća i milo-srđa izražene u Kristovim riječima i djelima.	Tumači konkretne sveto-pisamske sadržaje i prakticira kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu pre-ma Bogu, čovjeku i prirodi.

NIE LEKTORIRANO

Osnovna škola

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prepoznaće da je liturgija djelo svih krštenih i događaj na kojem se vjerni okupljaju u zajednicu ljubavi.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje krštenje s pripadanjem Božjoj obitelji i preduvjetom za aktivno dioništvo u liturgijskoj zajednici – nabraja dionike liturgije (episkopa, svećenika, đakona, narod Božji) – opisuje liturgijsku zajednicu kao zajednicu ljubavi, odnosno Crkvu – daje primjer i objašnjava kako biti aktivni liturgijski dionik 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje dionike liturgijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje dionike liturgijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje odnos ljubavi među dionicima liturgijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće svoju ulogu u dioništu u liturgijskoj zajednici
<i>Učenik posebno ističe episkopa kao prvoga u liturgijskoj zajednici. U didaktičkim igrama koje zahtijevaju suradnju shvaća važnost zajedništva. Sudjelovanjem na liturgiji prepoznaće dionike u liturgijskoj zajednici. Prepoznaće svoju ulogu u narodu Božjem.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA DOBRA	VRLO DOBRA IZNIMNA		
Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prepoznaće značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih .	<ul style="list-style-type: none"> – navodi i imenuje osnovne riječi liturgijskog odgovaranja <i>Amin i Gospode pomiluj</i> – prepoznaće značenje i pjeva osnovne liturgijske riječi <i>Amin i molitvene potvrde Gospode pomiluj</i> – prepoznaće važnost riječi u uspostavljanju odnosa s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje i pjeva osnovne liturgijske riječi potvrde i molitve 		<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih 	
<i>Učenik u didaktičkim igrama koje vježbaju govor i lijepo obraćanje prepoznaće važnost riječi u odnosima s Bogom i ljudima.</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 1. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJ UČA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao člana naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi kruh i vino kao darove prirode koje prinosimo na liturgiji – ističe kruh i vino kao tijelo i krv Kristovu – objašnjava tko prinosi darove prirode na liturgiji; ovdje se posebno ističe uloga episkopa – opisuje liturgiju kao mjesto i vrijeme sjedinjenja s Kristom odnosno mjesto i vrijeme prinošenja darova prirode – prepoznaće važnost darova prirode i ističe svoju ulogu kao onoga koji se putem darova sjedinjuje s Kristom. 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje darove prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje darove prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava smisao darova prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom.

Učenik na različitim primjerima darivanja (predmeta, pozornosti) usvaja vrijednost darivanja kao izraza ljubavi. Kristovi darovi nama izraz su božanske ljubavi prema nama.

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik uspoređuje obiteljske odnose i odnose koji vladaju u Crkvi. – veza mt goo b.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje osnovne kršćanske simbole – uspoređuje članove obitelji i prijatelje koji ih okružuju s Božjom zajednicom i razumije da smo svi dio te zajednice koja se ostvaruje u Crkvi – veza mt oisr a.1.1. – prepoznaće važnost obitelji u vjersko-društvenom životu i povezuje ju s liturgijskom zajednicom ljubavi; ilustrira obitelj i liturgijsku zajednicu –veza mt održivi razvoj 1.1.1. – opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo – prepoznaće da Krista susrećemo u Crkvi – doživljava Crkvu kao svoju obitelj i Krista koji nas voli, a obitelj kao „malu Crkvu“ 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje odnose u obitelji 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje odnose u obitelji i Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje odnose u obitelji i Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje odnose u obitelji s odnosima u Crkvi
<i>Učenik uspoređuje svetopisamsku priču o Noinoj korablj (kovčegu, škrinji) s Crkvom kao brodom spasenja i razvija osjetljivost na probleme današnjih obitelji.</i>					
KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik usvaja osnovnu kršćansku simboliku.	<ul style="list-style-type: none"> – usvaja postupak pravilnog osjenjivanja krsnim znakom – usvaja molitvu <i>Očenaš i Bogorodice Djevo</i> - prepoznaće značaj molitve, poslušnosti i ljubavi, a u Bogu zajedničkog Roditelja 				<ul style="list-style-type: none"> – usvaja pravilno osjenjivanje krsnim znakom, molitvu <i>Očenaš i Bogorodice Djevo</i>
<i>Učenik usvaja kršćansku simboliku s pomoću maloga pravoslavnog bukvara (izrada plakata ili knjige).</i>					

NIE LEKTORIRANO

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik povezuje Kristovo učenje o ljubavi i praštanju s vlastitim odnosom prema bližnjima i svijetu.</p> <p>veza mt ikt b.1.3. veza mt oisr b.1.1. veza mt goo c.1.4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje Kristovu ljubav prema čovjeku – objašnjava da ljubav treba pokazati djelima i povezuje to s primjerima iz života; -veza mt zdravlje 5.2.2. - čitajući evanđeoske i poučne priče, razvija odnos ljubavi prema drugim ljudima; na temelju Kristova odnosa prema čovjeku dati primjere za pozitivno djelovanje prema drugima. veza mt održivi razvoj 1.3.2. 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće priče koje govore o ljubavi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava obrađene priče 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi primjere ispravna odnosa prema Bogu, bližnjima i prirodi iz okoline 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava primjere ljubavi i ispravna odnosa prema Bogu, bližnjima i prirodi iz vlastitoga života
<p><i>Koristiti se evanđeoskim pričama o Kristovoj ljubavi prema ljudima i svijetu te poučnim pričama koje pokazuju ljubav prema Bogu, ljubav kao čovjekoljublje i ljubav prema prirodi.</i></p>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 1.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik opisuje crkveni blagdan kao poseban događaj u Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće ikone crkvenoga blagdana – povezuje crkveni blagdan s ličnostima i događajima Crkve – prepoznaće blagdan kao događaj zajednice vjernih – prepoznaće Božić, Uskrs i blagdan svetoga Save 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće crkvene blagdane 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje crkveni blagdan s liturgijskim bogoslužjem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sadržaj pojedinih crkvenih blagdana 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje crkveni blagdan kao događaj okupljanja – susreta vjernog naroda
<i>Prepoznaće proslavu blagdana kao događaja cijele obitelji. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Rođenje Presvete Bogorodice, Sv. Dimitrije, Sv. Nikola, Sv. Jovan Krstitelj, Blagovijesti, Sv. Kirilo i Metodije, Pedesetnica. Učenik opisuje ikonografske predstave blagdana.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 1.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojam molitva – prepoznaće da nam je molitvu Očenaš predao Isus Kristos kao obrazac molitve – interpretira molitvu Očenaš i Bogorodice Djevo – pjeva duhovne pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće sadržaje molitava i duhovnih pjesama 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sadržaje molitava i duhovnih pjesama 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć interpretira sadržaje molitava i duhovnih pjesama 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno interpretira sadržaje molitava i duhovnih pjesama

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 1.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik prepričava osnovne svetopisamske priče.	– početno upoznaje svetopisamsku pripovijest o stvaranju svijeta, Kristovu rođenju i životu	– prepoznaće o kojoj je priči riječ na osnovi slika i osnovnih pojmova	– prepoznaće i imenuje likove priče u osnovnim crtama	– uz učiteljevu pomoć prepričava svetopisamske priče	– samostalno i opširno prepričava svetopisamske priče
<i>Učenik početno upoznaje svetopisamske priče o stvaranju svijeta, Adamu i Evi, Noi i potopu, rođenju i uskrsnuću Kristovu.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 1.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik daje primjere iz života za pouke iz prigodnih priča. veza mt ikt b.1. 3. veza mt oisr b.1.1.	– upoznaje osnovne pojmove ispravna kršćanskoga ponašanja uz prigodne poučne priče - Izražava značaj vjere u životu - prepoznaće radost u služenju i pomaganju drugima	– uz učiteljevu pomoć prepoznaće pouke	– pronalazi pouke iz života	– povezuje pouke iz priča s vlastitim životom	– daje primjere iz života za pouke iz prigodnih priča
<i>U obradi se koristiti i poučnim pričama (u temama o poslušnosti, odnosima u obitelji, čovjekoljublju, ljuba vi prema Bogu i sl.). Preporučuje se priča iz Starečnika za decu – Moć vere.</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje različite službe i predmete u liturgijskom sabranju. veza mt goo c.1.1.	– objašnjava liturgiju kao događaj Crkve i sabranje zajednice – objašnjava međusobne odnose liturgijskih službi (episkop, svećenik, đakon i narod Božji) i svoju ulogu u liturgiji – veza mt oisr a.1.4. – opisuje liturgijske predmete (putir, diskos, zvjezdica, koplje, kadionica, žličica, dkorabli (kovčegu, škrinji...) i povezuje ih s liturgijskim službama	– prepoznaće službe u liturgijskom sabranju i osnovne liturgijske predmete (putir, diskos, žličica, zvjezdica)	– imenuje službe u liturgijskom sabranju i liturgijske predmete	– objašnjava ulogu službi u liturgijskom sabranju i uporabu liturgijskih predmeta	– prikazuje međusobne odnose i smisao službi i predmeta u liturgijskom sabranju
<i>Učenik u Kristovoj paraboli o pozvanima na svadbu (Mt. 22,1–14) prepoznaće liturgiju kao sabranje i djelo zajednice. Uočava razliku između svjetovnih i liturgijskih službi. Uspoređuje liturgijske predmete s predmetima iz svakodnevne uporabe. Prikazivanje na iznimnoj razini podrazumijeva učenikov samostalni odabir načina prikazivanja (ilustracija, demonstracija itd.).</i> <i>Liturgijske službe obraditi s praktičnog aspekta, a u konceptu Bogoslovije i život bit će obrađeni s teorijskoga.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje dijelove liturgije i liturgijske radnje.	– navodi dijelove liturgije (proskomidija, liturgija riječi i liturgija tajne, otpust) – opisuje radnje na proskomidiji (predloženju), u liturgiji riječi (sabranje, pjevanje, mali vhod, čitanje i prozbe), liturgiji tajne (<i>Heruvimska pjesma</i> , veliki vhod, prinošenje darova, osvećenje i pričešće) i otpustu (blagoslov, otpust i podjela nafore) – pjeva jednostavnije liturgijske pjesme (<i>Sveti Bože; Neka bude ime Gospodnje...</i>)	– opisuje dijelove liturgije i liturgijske radnje	– uz učiteljevu pomoć objašnjava dijelove liturgije i liturgijske radnje	– samostalno objašnjava dijelove liturgije i liturgijske radnje	– prikazuje dijelove liturgije i liturgijske radnje
<i>Preporučuje se da se učenici pjevanjem i pomaganjem pri oltaru aktivno uključe u liturgiju.</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 2. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje liturgiju s drugim dolaskom Kristovim i vječnim životom – doživljava liturgiju kao događaj spasenja i puta u vječni život 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće liturgiju kao najvažniji događaj Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – govori zašto je liturgija najvažniji događaj Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega
<i>Moguće je grafički prikazati ikoničnost liturgije uspoređujući liturgijske službe i radnje s poretkom u Kraljevstvu Božjem.</i>					
KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik svojim rijećima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da krštenjem postajemo članovi Crkve – opisuje Crkvu kao zajednicu s Bogom koja je potpuno drugačija od drugih zajednica – razlikuje značenje pojmove Crkva (zajednica) i hram - crkva (mjesto sabiranja) – opisuje osnovna obilježja obiteljske krsne slave - ističe Krista kao snagu i središte zajedništva i okupljanja u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Crkvu kao posebnu zajednicu 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim rijećima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem
<i>Učenik posjećuje hram i upoznaje osnovna obilježja pravoslavnih hramova.</i>					

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik opisuje službe u liturgiji.	– upoznaje liturgijske službe (episkop, svećenik, đakon, narod Božji) i prepoznaće njihovu povezanost	– prepoznaće liturgijske službe na vizualnoj osnovi	– prepoznaće liturgijske službe na osnovi teksta	– imenuje liturgijske službe	– opisuje liturgijske službe
<i>Objasnitit liturgiju kao događaj na koji su svi pozvani, učenik upoznaje sveštene službe, službe monaha. Liturgijske službe obraditi s teorijskog aspekta, a u konceptu Liturgija bit će obrađene s praktičnoga.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objašnjava svoju službu u Crkvi kao člana naroda Božjega.	– uočava da je i sâm važan i poseban u životu Crkve – prepoznaće svoju ulogu kao člana naroda Božjega u Crkvi	– prepoznaće različite vrste služenja	– opisuje različite vrste služenja	– povezuje naučeno o služenju sa životom	– objašnjava svoju ulogu u služenju Crkvi
<i>veza mt goo c.1.2.</i>					
KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik objašnjava da života svetih kao svjedočanstva života u vjeri imaju posebno mjesto u životu Pravoslavne Crkve.	– govori tko su sveti – opisuje načine na koje su sveti ljudi ugodili Bogu (osobna vjera) – prepoznaće života svetih kao svjedočanstva života u vjeri – prepoznaće mjesto života svetih u bogoslužnom životu Crkve – opisuje Božić, Uskrs i blagdan svetoga Save	– prepoznaće važnost vjere za život u Crkvi	– opisuje odraz svjedočanstva vjere svetih u pojedinim crkvenim blagdanima	– opisuje života svetih kao svjedočanstva vjere svetih u pojedinim crkvenim blagdanima	– objašnjava da života svetih kao svjedočanstva života u vjeri imaju posebno mjesto u bogoslužnom životu Crkve
<i>Služeći se primjerima iz života svetih, učenik prepoznaće ulogu pokajanja i ispovijedi. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uzdizanje Časnoga Križa, Prepodobna mati Paraskeva, sv. Kozma i Damjan, Vavedenje, Detinjci, sv. Prvomučenik i arhiđakon Stefan, sv. Maksim Ispovjedalac, Sretenje Gospodnje.</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme, tropare i kondake.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava ulogu i važnost duhovnih pjesama – prepoznaće molitvenu uporabu brojanice – prepoznaće tropar i kondak kao kratke crkvene pjesničke forme – kreativno izražava sadržaje duhovnih pjesama – pjeva duhovne pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć izgovara sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno izgovara sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka
<i>Učenik interpretira tropar svoje slave.</i>					
KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik prepričava evanđeoske priče.	<ul style="list-style-type: none"> – početno upoznaje evanđeoske priče – upoznaje priče koje govore o Kristovim čudima 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće o kojoj je priči riječ na osnovi slika i osnovnih pojmljova 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće i imenuje likove priče u osnovnim crtama 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć prepričava evanđeosku priču 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno prepričava događaje obrađenih priča
<i>Preporučeni sadržaji (priče): Kristovo prvo čudo (Jn. 2,1-11), Čudesni ribolov(Lk. 5,1-11), Smirivanje bure (Lk. 8,22-25), Bogati mladić (Mt. 19,16-26),</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik obrazlaže da se Bog otkriva u smirenom i poslušnom srcu i prepoznaće posebnost monaškog puta ka Bogu.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće smirenost i poslušnost kao put ka Bogu - izražava da se Bog otkriva smirenima i poslušnima – opisuje smirene i poslušne načine ponašanja u današnjem svijetu i ističe svojim riječima da nas te osobine vode ka liturgiji - prepoznaće put monaštva kao poseban način stjecanja smirenosti i poslušnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće smirenost i poslušnost kao put ka Bogu 	<ul style="list-style-type: none"> – uočava značaj smirenosti i poslušnosti te monaškog puta 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje primjerima smirenost i poslušnost te monaški put 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje i daje primjer smirenosti i poslušnosti te monaškog puta
Preporučeni sadržaji su priče iz Starečnika za decu – Obućar iz Aleksandrije i Istinski velik.					
KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje liturgiju kao zajednicu ličnosti u ljubavi. veza mt goo c.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgiju kao zajednicu ljubavi Boga, ljudi i prirode – objašnjava pojam ličnosti i povezuje ju s ljubavlju upućujući na važnost svakoga liturgijskog dionika – objašnjava ulogu episkopa u prinošenju darova, poučavanju o vjeri i ljubavi – izražava da je episkop ikona Kristova i da se u njegovoj ličnosti čuva jedinstvo zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgiju kao zajednicu ljubavi Boga, ljudi i prirode 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice, ističući episkopa koji čuva jedinstvo zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice na čelu s episkopom, naglašavajući da on kao ikona Kristova na liturgiji čuva jedinstvo i prinosi darove
Učenik na temelju svetopisamskog izvještaja o Adamovu grijehu shvaća što znači ne biti u zajedništvu s Bogom te da ljubav i lični odnos vode prema ispunjenju liturgijskoga zajedništva.					

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA DOBRA	VRLO DOBRA IZNIMNA		
Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik obrazlaže smisao liturgijskoga teksta i pjeva liturgijske pjesme.	<ul style="list-style-type: none"> – izgovara tekst liturgijskih pjesama <i>Prva i druga slava te Tijelo Kristovo primite</i> – prepoznaće i opisuje značenje teksta liturgijskih pjesama – pjeva liturgijske pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće tekst i pjeva liturgijske pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže značenje riječi u tekstu pjesme i pjeva liturgijske pjesme 		
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 3. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA UČA	DOBRA	VRLO DOBRA IZNIMNA	
Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje značenje i smisao tvari u euharistiji. veza mt ikt d.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> – definira tvar kao ono što pripada stvorenoj prirodi i što se preko nas treba uznijeti k Bogu – prije svih tvari učenik navodi kruh i vino, koji imaju liturgijsku uporabu – objašnjava da su darovi prirode (tvar) darovi blagodarnosti Bogu Ocu, da s pomoću tih darova liturgija preobražava svijet – obrazlaže smisao tvari u euharistiji, naglašava da je euharistija svjet u malome jer se u njoj prinosi ikonično cjelokupna tvorevina – prikazuje euharistiju kao sjedinjenje s Bogom Ocem putem tijela i krvi Sina Božjega 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi tvari koje se upotrebljavaju u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava pojam euharistije i uporabu tvari u njoj 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe smisao tvari u liturgijskom blagodarenju (euharistiji) 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje u kratkim crtama značenje i smisao tvari te euharistije u liturgijskoj okolini, posebno naglašavajući sjedinjenje Boga i čovjeka u euharistiji
<i>Učenik na primjeru proizvodnje vina i kruha prepoznaće važnost tvari za ljudsko postojanje u svakodnevnoj i liturgijskoj okolini.</i>					

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik istražuje bogoslužbeni značaj sedmičnih dana i odnos Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava da je čovjek posrednik između Boga i prirode – upoznaje primjere služenja bližnjima veza mt zdravlje dpis 3.3.2. – prepoznaće da je svijet skup konkretnih vrsta živih bića koja su ujedinjena, jedna drugima potrebna te da čine veliku zajednicu ljubavi – Crkvu – objašnjava da je svijet stvoren ljubavlju Božjom, a da smo mi pozvani čuvati ga 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi
<i>Učenik prepoznaće vlastitu odgovornost za tvorevinu u raznim aktivnostima (skupljanje staroga papira, recikliranje itd.)</i>					
KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik ističe da je Bog iz ljubavi stvorio svijet.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje da je Bog stvorio svijet slobodno, iz ljubavi – prepoznaće različitost i razdijeljenost Boga, ljudi i prirode – prihvaća da svijet ne može bez Boga i da je bez Njega smrtan 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava priču o stvaranju svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje stvaranje s Božjom ljubavlji 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje da Bog želi da svijet živi vječno 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je Bog iz ljubavi stvorio svijet i želi da svijet živi vječno
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik se odgovorno ponaša prema drugima i svijetu.	<ul style="list-style-type: none"> – usvaja ekološke teme o brizi prema Božjoj tvorevini – prepoznaće svoju i ulogu Crkve u razvoju ekološke svijesti i djelatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Božju brigu o svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – uviđa postojanje Božje brige u svom životu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pravila odgovorna ponašanja prema Božjoj tvorevini 	<ul style="list-style-type: none"> – daje primjere odgovorna ponašanja prema Božjoj tvorevini

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe važnost molitve i podviga u životu pravoslavnoga kršćanina.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje vrijednosti molitve, posta i pokajanja služeći se primjerima iz evanđeoskih priča – objašnjava svrhu molitve, posta i pokajanja u odnosu prema Bogu, svijetu i bližnjemu – povezuje važnost molitve, posta i pokajanja s Božićem, Uskrštom i životom svetoga Save 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere osobnoga molitvenog života 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere iz evanđeoskih priča i života svetih u odnosu prema molitvi, postu i pokajanju 	<ul style="list-style-type: none"> – definira osnovne vrijednosti posta, molitve i pokajanja u odnosu prema Bogu, svijetu i bližnjemu 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe važnost molitve i pokajanja u životu pravoslavnoga kršćanina
<i>Istaknuti važnost molitve, posta i pokajanja na primjerima iz evanđeoskih priča, poput priče o cariniku i farizeju (Lk. 18,10-14) te milosrdnom ocu (izgubljenom sinu – Lk. 15,11-32). Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Usekovanje, sv. Arhangel Mihailo, Materice, sv. Ignjatije Bogonosac, sv. Trifun, Cvjetnica, sv. Nikolaj Žički, sv. Georgije, Preobraženje Gospodnje.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je stvaralaštvo jedan od izraza čovjekove bogolikosti.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje umjetničke izraze Pravoslavne Crkve – opisuje temeljna obilježja crkvene umjetnosti – opisuje različitosti izraza crkvene umjetnosti - iksazuje poštovanje prema ikonama, cijelva ih, slika... 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće različitosti crkvenih umjetničkih izraza 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje različite stilove crkvenog umjetničkog izraza 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu crkvenoga pjevanja u životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – stvaralački izražava usvojene sadržaje pojedinih stilova crkvene umjetnosti
<i>Učenik ističe ulogu svetoga Save i njegove prosvjetiteljske djelatnosti koristeći se pričama o njemu.</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik detaljno upoznaje priču o stvaranju svijeta i čovjeka.	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje svetopisamsku priču stvaranja po danima – prepoznaće da Bog stvara svijet iz ljubavi – istiće da svijeta nekada nije bilo – zaključuje da je čovjek stvoren da nalikuje na Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava priču o stvaranju svijeta i čovjeka 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće stvoreno od Boga i stvoreno od čovjeka 	<ul style="list-style-type: none"> – uočava različitost stvorenih bića i čovjeka 	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje da je Bog stvorio svijet i čovjeka kao posebno biće
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava ispravan odnos prema bližnjima na temelju odabranih novozavjetnih priča.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje sadržaje poučnih novozavjetnih priča o Božjoj brizi za čovjeka (<i>O milostivom ocu – izgubljenom sinu; Carinik i farizej, Lazar i bogataš(Lk. 16, 19-31), Uskrsnuće Jairove kćeri – Lk. 8, 41-56)</i>) – upoznaje pravilne oblike ponašanja na temelju navedenih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretira svetopisamske i poučne priče 	<ul style="list-style-type: none"> – istiće pouku iz obrađenih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje naučeno sa sadašnjim životom 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi osobne primjere Božje prisutnosti u životu
<i>Božja briga o svijetu može se objasniti svetopisanskim primjerima (mäna u pustinji- 2.Moj. glava 16, sv. Iliju hrane gavranovi- 1 Car. 17,1-7, Danijel i lavovi- Dan.glava 6, itd.) I poučnim pričama (Neobični prosjak – iz Starečnika za decu).</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik identificira sebe kao aktivnoga dionika konkretne liturgijske zajednice.	<ul style="list-style-type: none"> – stavlja sebe u odnos prema drugim dionicima liturgije kao Tijela Kristova – pronalazi svoje mjesto u liturgijskom sabranju – upoznaje odnose krjepost – sloboda – liturgija 	<ul style="list-style-type: none"> – traži objašnjenja za važnost pripadnosti konkretnoj liturgijskoj zajednici 	<ul style="list-style-type: none"> – daje primjer pripadnosti konkretnoj liturgijskoj zajednici 	<ul style="list-style-type: none"> – iskazuje pripadnost konkretnoj liturgijskoj zajednici 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi svoje mjesto u konkretnoj liturgijskoj zajednici
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 4. 2					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 4. 2	RAZRADA ISHODA			RAZINE USVOJENOSTI	
				ZADOVOLJAVAĆUĆA A DOBRA	VRLO DOBRA IZNIMNA
Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik opisuje značenje liturgijskih pjesama i pjeva ih.	<ul style="list-style-type: none"> – spreman je za aktivnije sudjelovanje u liturgiji pjevanjem liturgijskih pjesama: <i>Dostojno je, Blagosloven koji dolazi, Da se ispune usta naša i Vidjesmo svjetlost istinitu</i> 			<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 4. 3					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 4. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik tumači liturgijsko jedinstvo ljudi i prirode u Hristu.	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima objašnjava ikoničnost strukture službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božnjem (episkop – ikona Kristova; svećenik – ikona apostola; đakon – ikona anđela; laos – ikona svetih u Kraljevstvu Božjem) 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božnjem 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božnjem 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć tumači strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božnjem 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno tumači strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božnjem

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 4. 1	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	
Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće zajednicu kao osnovu života i način postojanja ljudi – opisuje Crkvu kao zajednicu s Bogom koju biramo i u kojoj dobivamo vječno postojanje – prepoznaće da je cilj stvaranja svijeta da svijet postane Crkva i živi vječno. – razvija svijest o životu, ali i o vječnom životu kao daru Božjemu. 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Crkvu kao cilj stvaranja svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje cilj stvaranja svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno
<i>Učenik prepoznaće i daje primjere propadljivosti svijeta izvan zajednice s Bogom; razgovara o osobnom iskustvu zajedništva i liturgijskom odnosu s Bogom; razvija svijest o pojmu smrti i propadljivosti.</i>					
KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 4. 1	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	
Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik tumači molitvu Gospodnju.	<ul style="list-style-type: none"> – usvaja pojmove iz molitve Gospodnje i može ih objasniti svojim riječima, navesti primjere i likovno obraditi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće značenje molitve Gospodnje 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi primjere vezane uz molitvu Gospodnju 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava ključne riječi iz molitve na vlastitim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači ključne riječi iz molitve na vlastitim primjerima
<i>Opraštanje prikazati poučnim pričama („Kao što i mi opraštamo“ – Starečnik za djecu) i vlastitim primjerima.</i>					

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik primjenjuje kršćanske krjeposti.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik shvaća važnost krjeposnog života i pogubnost grijeha kao promašaja i izostanka istinske ljubavi veza mt zdravlje 5.3. – prepoznaće i primjenjuje krjeposti u kontekstu zajedništva i odnosa prema drugima veza mt održivi razvoj 2.3.2. - prepoznaće značaj posta u svrhu dostizanja krjepost i na kraju sjedinjenja sa Kristom kroz euharistiju – povezuje osobnu i opću dobrobit 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja kršćanske krjeposti 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere kršćanskih krjepost 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava važnost krjeposnoga života 	<ul style="list-style-type: none"> – primjenjuje kršćanske krjeposti u svojem životu
<i>Krjeposti obraditi pjesmama iz „Vrlinoslova“ i crtanim filmom. Preporučeni sadržaj o temi post je Kušanje Krista u pustinji (Mt. 4,1-11).</i>					
KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik opisuje važnost ikone u životu Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu ikone u Pravoslavnoj Crkvi – opisuje važnost Bogorodičine ikone - – opisuje načine na koje prepoznajemo pravoslavnu ikonu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje važnost ikone 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja različite Bogorodičine ikone 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu Bogorodičine ikone u životu Pravoslavne Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojedine kanone Pravoslavne Crkve kojima raspoznajemo specifičnosti pravoslavne ikone
<i>Učenik ističe specifičnosti pravoslavne ikone koristeći se primjerima ikone Bogorodice Trojeručice, Bogorodice Vladimirske i drugih. Opisuje vezu ikone Bogorodice Trojeručice s ličnostima svetoga Jovana Damaskina i svetoga Save.</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je krjeposni život način kojim kršćanin teži stupiti u odnos ljubavi s Bogom i bližnjima. veza mt oisr b.2.1. veza mt goo c.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi kršćanske krjeposti (prema <i>Vrlinoslovu</i>) – prepoznaće važnost krjepost kao puta ostvarivanja odnosa ljubavi s Bogom i ljudima – uočava specifičnosti krjeposnoga života svetih – prepoznaće svete kao primjere krjeposnoga života i zajednice ljubavi s Bogom – potaknut je truditi se u sebi razviti kršćanske krjeposti – objašnjava odnose ljubavi u blagdanima Božiću i Uskrsu te životu svetoga Save 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje važnost krjeposnoga života 	<ul style="list-style-type: none"> – nabrala kršćanske krjeposti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu krjeposnoga života koristeći se životama svetih i poučnim pripovijetkama 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je krjepošću moguće ostvariti odnos ljubavi s Bogom
<i>Učenik opisom pojedinih crkvenih blagdana prepoznaće važnost stjecanja krjepost u životu pravoslavnoga kršćanina. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uspenije Presvete Bogorodice, Sv. Apostoli Petar i Pavle, Sv. Tri jerarha, Oci, Lazareva subota, Veliki četvrtak, Veliki Petak, Vaznesenje Gospodnje; sv. Vasilije Ostroški, sv. Apostol Toma, sv. Jovan Damaskin.</i>					
KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava događaj prvorodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje značenje priče o prvorodnom grijehu i posljedicama pada – prepoznaće da je grijeh promašaj cilja zbog kojeg je Bog stvorio svijet 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava svetopisamski sadržaj 	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje pravilnu i nepravilnu uporabu slobode 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje naučeno s primjerima iz života 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava događaj prvorodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode
<i>Produbljuje znanje o pripovijesti o prvorodnom grijehu, objašnjava da je grijeh način odbijanja zajednice s Bogom i prihvata da je smrt, kao posljedica stvorenosti, sastavni dio stvorene prirode.</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD E. 4.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik prepoznaće važnost slobodnog odgovora na Kristov poziv u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje priče kojima Krist poziva ljudе da slobodno, s vjerom i ljubavlju stupe u zajednicu s Njim – upoznaje se sa svetima koji su se odazvali Kristovu pozivu - povezuje priče o pozivanju apostola i slanju u svijet na propovijed s ispravnom uporabom slobode 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava sadržaj priča 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Kristov poziv u pričama 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava Krista koji nas poziva u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi. 	<ul style="list-style-type: none"> – doživljava Krista koji nas poziva u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi.
Temu „Kristos nas poziva u zajednicu“ obraditi poučnim pričama. Preporučena priča je priča o talantima (Mt. 25. 14-30).					
KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD A. 5. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik ispituje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu.	<ul style="list-style-type: none"> – nabrja dionike starozavjetnoga bogoslužja – opisuje ulogu prvosvećenika, svećenika, levita i ostalih dionika hebrejske zajednice u bogoslužju – opisuje odore starozavjetnih sveštenoslužitelja i uspoređuje ih s današnjim odorama – obrazlaže smisao žrtve u hebrejskome bogoslužnom životu – u analizi hebrejskoga bogoslužnog života prepoznaće liturgijske elemente 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje dionike starozavjetne hebrejske bogoslužne zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže ulogu starozavjetnih sveštenoslužitelja u prinošenju žrtve 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje bogoslužni život starozavjetne zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu i danas

Učenik na primjeru slavljenja starozavjetnih blagdana (Pedesetnice, Sjenica itd.) Može ispitati ulogu zajednice u bogoproslavljaju.

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 5.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga.	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje starozavjetne knjige koje se najčešće upotrebljavaju u bogoslužjima (<i>Psaltir</i>, parimeji – odabrani dijelovi starozavjetnih knjiga) – u liturgijskom tekstu uz učiteljevu pomoć ističe starozavjetne motive – u kratkim crtama prikazuje sličnost i istovjetnost bogoslužnog i starozavjetnog teksta – uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje starozavjetne knjige koje se upotrebljavaju u bogoslužju 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe starozavjetne motive u bogoslužju 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje bogoslužni i starozavjetni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga
<i>Učenik na primjeru psalamskih tekstova upoznaje izvorni bogoslužni govor slavljenja Boga.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 5.3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da nam liturgija u Kristovoj žrtvi kao ispunjenju starozavjetnih žrtava daje lijek besmrtnosti.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje euharistiju kao zajednički čin prinošenja darova prirode kruha i vina – objašnjava starozavjetno shvaćanje smrti (šeol, izraz <i>i bi pribran rodu svojemu</i>, očekivanje Mesije/Spasitelja) – prikazuje liturgijske elemente u starozavjetnom odnosu prema Bogu (uloga žrtve) – zaključuje da je liturgija u činu euharistije objava Kristove pobjede nad smrću i volje da se sjedinimo s Njim te da su darovi prirode lijek besmrtnosti, prema svetom Ignatiju Antiohijskomu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć objašnjava starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno objašnjava starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da Kristova žrtva nadilazi svaku žrtvu i da nam daje lijek besmrtnosti u euharistiji
<i>Učenik na primjeru susreta između Abrahama i Melhisedeka te darivanja kruha i vina vidi prasliku euharistije, njavu oslobođenja od smrti i pobjede nad njom. Uspoređuje starozavjetno žrtvoprinošenje i liturgijsko prinošenje darova prirode.</i>					

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 5. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novozavjetne Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi starozavjetna sabranja oko jedne ličnosti koja upućuju na <i>Novi zavjet</i> i najavljuju Krista i Crkvu – povezuje priču o Noinoj korabliji (kovčegu, škrinji) s Crkvom kao brodom spasenja – izvodi zaključak da su starozavjetni događaji i starozavjetna Crkva ikona i praslika sabranja oko Krista u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće starozavjetne ličnosti i događaje koji upućuju na Krista i Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje starozavjetne događaje koji upućuju na Krista i Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje starozavjetne ličnosti i događaje s Kristom i njegovom Crkvom 	<ul style="list-style-type: none"> – analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novozavjetne Crkve
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 5. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik ističe važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina. <i>veza mt oisr c.2.4.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava povijest nastanka Gospodnjih i Bogorodičnih blagdana – opisuje shvaćanje vremena koje sadržava sintagmu „crkvena godina“ (bogoslužni godišnji krug) – prepoznaće da Crkva u povijesti živi liturgijsko vrijeme crkvene godine – opisuje obilježja krsne slave kao sabranja i obiteljskoga blagdana 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi podjelu crkvenih blagdana 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava nastanak Gospodnjih i Bogorodičnih blagdana 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva da se blagdani prije svega proslavljaju u Crkvi na liturgijskom sabranju 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina i prepoznaće nužnost vlastitoga sudjelovanja u njihovu euharistijskom slavljenju

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 5. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik razlikuje osnovne elemente religije i kulture starog svijeta. veza mt oisr c.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaće se s poviješću vjerovanja i religijskim idejama starih naroda – upoznaće se s postojanjem poganskih mitova i legenda – imenuje pojedine religije i vezuje ih uz narode i kulture – u vjerovanju hebrejskog naroda prepoznaće vjeru u jednoga Boga – Jahvea. 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi religije Staroga svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje religije Staroga svijeta s pojedinim narodima i tradicijama 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svojim riječima religijske ideje starih naroda 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje religijska vjerovanja starih naroda
<i>Susreće pojmove kult, religija, mit, legende, monoteizam, politeizam itd. Opisuje vjerovanja naroda Mezopotamije, Egipta, Judeje, starih Grka i Rimljana... Preporučuje se upoznati glavna obilježja mitologije starih Slavena.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 5. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik prepoznaće odgojni sadržaj i smisao starozavjetne svetopisamske povijesti i Deset Božjih zapovijedi. veza mt goo b.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaće sadržaje svetopisamske povijesti – prepričava svetopisamski opis uručenja Deset Božjih zapovijedi – upoznaće sadržaj Deset Božjih zapovijedi – tumači Božje zapovijedi – uočava odgojni sadržaj i smisao Božjih zapovijedi – upoznaće Kristove zapovijedi ljubavi 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja Deset Božjih zapovijedi 	<ul style="list-style-type: none"> – ponavlja Deset Božjih zapovijedi i prepričava svojim riječima sadržaje svetopisamske povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže važnost Deset Božjih zapovijedi i pojedinih starozavjetnih događaja za izabrani Božji narod 	<ul style="list-style-type: none"> – spreman je izgrađivati vlastitu savjest u skladu s deset zapovijedikako Božje zapovijedi (Deset Božjih zapovijedi i Kristove zapovijedi ljubavi) uređuju naš odnos prema Bogu i drugom čovjeku
<i>Učenik prepoznaće da je Stari zavjet „pedagog“ za Krista. Razumije kako su o odnosu prema zapovijedima u Starome zavjetu ovisile sudbina i pripadnost Božjemu narodu. Zapovijedi imaju prije svega odgojni smisao, one su putokazi prema ostvarenju zajednice između Boga i ljudi.</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD D. 5. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik opisuje različite oblike svetosti u Pravoslavnoj Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva važnost svetih kao uzora za ostvarivanje zajednice s Bogom – povezuje različite oblike svetosti s različitim načinima proslavljanja Boga, poput proraka, pravednika, ispovjednika vjere, apostola – objašnjava da nas na svetost poziva Isus Krist – objašnjava Božić, Uskrs i blagdan svetoga Save kao događaje Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojam <i>svetost</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja pojedine oblike svetosti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojedine oblike svetosti 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da nas na svetost poziva Isus Krist
<i>Primjerima iz života sv. Dimitrija i sv. Kirila i Metodija ističe osobitost i važnost različitih oblika svetosti. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Rođenje Presvete Bogorodice, sv. Nikola, sv. Jovan Krstitelj, Blagovijesti, sv. Ilija, Pedesetnica.</i>					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD D. 5. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik prepoznaće važnost i ulogu starozavjetnoga stvaralaštva.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće starozavjetne motive u pravoslavnoj ikonografiji – opisuje važnost svetopisamskih spisa u životu Crkve, poput <i>Staroga zavjeta</i> i <i>Psaltira</i>, koji se objašnjava kao „pedagog“ prema Isusu Kristu – ističe da Davidovi psalmi kao književno djelo pripadaju poetskomu stvaralaštvu hebrejskoga naroda – ističe bogousmjerest života starozavjetnih ličnosti i starozavjetnoga duhovno-umjetničkog stvaralaštva 	<ul style="list-style-type: none"> – uočava povezanost starozavjetnih djela i događaja u bogoslužnom životu Pravoslavne Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva ljepotu umjetničkoga stvaralaštva <i>Staroga zavjeta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu <i>Psaltira</i> i knjige <i>Staroga zavjeta</i> u bogoslužnom životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe ulogu i važnost starozavjetnoga duhovno-umjetničkog stvaralaštva

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBJAZOVNI ISHOD E. 5. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik interpretira svetopisamske sadržaje Staroga zavjeta o Božjoj brizi o svijetu i čovjeku od stvaranja do dolaska Kristova.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje Sveti pismo kao knjigu, njezin nastanak i podjelu – upoznaje priče i ličnosti iz <i>Staroga zavjeta</i>: Adam, Noa, babilonska kula, Abram, Jakov, Josip, Mojsije, carevi David i Solomon te proroci 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće svetopisamske ličnosti starozavjetnih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje ličnosti s pričama 	<ul style="list-style-type: none"> – sažeto interpretira sadržaje starozavjetnih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno interpretira starozavjetne priče
ODGOJNO-OBJAZOVNI ISHOD E. 5. 2					
ODGOJNO-OBJAZOVNI ISHOD E. 5. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju pete godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik primjenjuje poruke starozavjetnih priča i događaja	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće starozavjetne praslike o Kristu i Crkvi – opisuje Božju brigu o svijetu i čovjeku – objašnjava kako je Bog pripremao svoj narod za dolazak Sina Božjega 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava starozavjetne priče 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi poruke starozavjetnih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava poruke starozavjetnih priča 	<ul style="list-style-type: none"> – primjenjuje naučeno u svojem životu

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 6. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje liturgisanje zajednice u <i>Novome zavjetu</i> .	<ul style="list-style-type: none"> – nabrja dionike bogoslužja prvih kršćanskih novozavjetnih zajednica – opisuje ulogu apostola, episkopa, prezvitera, đakona u liturgisanju prvih kršćanskih zajednica – navodi Kristove riječi potvrde kruha i vina kao tijela i krvi Njegove – prikazuje smisao tajne večere u kontekstu euharistije – istražuje sličnosti i razlike između liturgisanja prvobitne novozavjetne i današnje zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje dionike prvobitne novozavjetne i današnje bogoslužne zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu liturgijskih službi u prvobitnoj novozavjetnoj i današnjoj bogoslužnoj zajednici 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje smisao euharistije u bogoslužnome životu prvobitne novoozavjetne i današnje zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje liturgisanje prvobitne novozavjetne i današnje zajednice
<i>Učenik ilustrira novozavjetnu zajednicu radom u skupini. Predlaže nacrt igrokaza o tajnoj večeri i novozavjetnom bogoslužju te sudjeluje u njemu.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 6. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi novozavjetne knjige koje se najčešće upotrebljavaju u bogoslužjima (<i>Evanđelje, Poslanice, Djela apostolska</i>) – ističe uz učiteljevu pomoć novozavjetne motive u liturgijskom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi novozavjetne knjige koje se upotrebljavaju u bogoslužju 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe novozavjetne motive u bogoslužju 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu noozavjetnih knjiga 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga

	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje u kratkim crtama sličnost i istovjetnost bogoslužnog i novozavjetnog teksta – istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnog teksta – izražava svoju ulogu u liturgijskim čitanjima (kao mogući čitatelj i kao slušatelj) - prihvaća poučnu vrijednost novozavjetnih tekstova 			
--	--	--	--	--

Učenik na primjeru uporabe crkvenoga kalendarja pronalazi određeno liturgijsko čitanje bogoslužnih knjiga Evanđelja i Apostola.

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 6.3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da je liturgijski život izraz slobodnoga dioništva u tajni Kristovoj. veza mt ikt b.3.3. veza mt goo a.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijski život u Kristu i sadržaj izraza <i>tajna Kristova</i> – daje primjere liturgijskoga života – prikazuje smisao slobode u liturgijskom životu – prikazuje tajnu Kristovu kao izraz slobodne Božje volje – povezuje liturgijski život sa shvaćanjem tajne Kristove i kraljevstvom Božjim 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijski život i tajnu Kristovu 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje liturgijski život i tajnu Kristovu 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje liturgijski život kao izraz slobode i tajnu Kristovu 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je liturgijski život slobodno dioništvo u tajni Kristovoj

Učenik u raspravi o slobodi razlikuje božansku i čovječju slobodnu volju te slobodu kao ikonu Božju i izbor. Napisati esej na temu „Sa svojom slobodom ostvarit ću...“.

Učenik raspravlja o međuučeničkim i općenito međuljudskim odnosima s obzirom na pitanje slobode (Koliko sam slobodan u obitelji, školi, Crkvi, društvu?).

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
OBRAZOVNO-ODGOJNI ISHOD B. 6. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva Kristova objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi Crkvu u Jeruzalemu kao prvu liturgijsku zajednicu koja je nastala na blagdan Pedesetnice kad je Duh Sveti u obliku ognjenih jezika sišao na apostole, na temelju <i>Djela apostolskih</i> – objašnjava osobitosti svjedočenja vjere u ranoj Crkvi – opisuje u kratkim crtama progone kršćana i kršćanske Crkve do Milanskog edikta i uspoređuje sa stanjem kršćanskih zajednica u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava događaj silaska Svetoga Duha na apostole kao rođenja Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je blagdan silaska Svetoga Duha na apostole rođendan Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – analizira novozavjetni događaj silaska Svetoga Duha na apostole 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je Crkva Kristova objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 6. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
		<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je Crkva jedinstvo mnogih s Bogom preko jednoga, prvog u liturgiji – episkopa kao ikone Kristove – prepoznaje da je Crkva ostvarenje tajne Kristove kao cilja stvaranja svijeta – izvodi zaključak da se u ličnosti Kristovoj ostvaruje zajednica s Bogom, drugim ljudima i prirodom, na što upućuje liturgijski način postojanja Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom s liturgijom

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 6. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik otkriva Kristovu tajnu kao tajnu spasenja svijeta i čovjeka.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s evanđeoskim izvještajima o Gospodu Isusu Kristu – u opisima Kristovih čuda prepoznaće ljubav Božju – ističe uskršnucu Kristovo kao središnji događaj vjere – obrazlaže povezanost između tajne večere i svete liturgije, a u događaju silaska Svetoga Duha na apostole prepoznaće rođenje Crkve – tumači tekst <i>Nicejsko-carigradskoga simbola vjere</i> – upoznaje se s bogoslovnim temama Ekumenskih koncilja - prepoznaće značaj Kapadocijskih otaca 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje Krista kao spasitelja 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Krista kao spasitelja 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć povezuje evanđeoske izvještaje i sadržaj teksta <i>Simbola vjere</i> s Kristovom spasiteljskom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje evanđeoske izvještaje i sadržaj teksta <i>Simbola vjere</i> s Kristovom spasiteljskom ulogom
<i>Učenik upoznaje novozavjetne tekstove o rođenju i uskršnuci Kristovu, o događaju Pedesetnice i tekst Nicejsko-carigradskoga simbola vjere.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 6. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik proučava različita socijalna i etička pitanja društva u kojem živi.	<ul style="list-style-type: none"> – upozorava na problem siromaštva, gladi i (ne)pravedne raspodjele dobara – veza održivi razvoj 3.3.4.) - razgovara i trudi se pronaći rješenje za pravedniji svijet u skladu s evanđeoskim naukom – prepoznaće oblike borbe za socijalnu pravdu (veza mt oisr b.3.1.) – u evanđeoskom kontekstu upoznaje relaciju: ljubav – pravda (veza mt oisr b.3.4.) 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja različite društvene probleme s kojima se suočava suvremenii čovjek 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće različite društvene probleme u društvu u kojemu se kreće i živi 	<ul style="list-style-type: none"> – osvješćuje važnost kolektivnih i pojedinačnih inicijativa za prevladavanje različitih društvenih problema 	<ul style="list-style-type: none"> – u osobnom odnosu prema svakom čovjeku djeluje u duhu evanđeoske samožrtvene ljubavi

	– upoznaje značenje pojma <i>dostojanstvo ličnosti</i>				
--	--	--	--	--	--

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 6. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik otkriva da je monaštvo odraz izrazito podvižničkog načina života u Pravoslavnoj Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje u kratkim crtama začetak i razvoj monaštva – opisuje osnove monaškoga podvižničkog etosa – monaški zavjet i podvižnički život – otkriva vrijednost monaštva kao odraza sabornosti Pravoslavne Crkve – objašnjava smisao podviga u proslavi Božića i Uskrsa – povezuje monaštvo i život svetoga Save 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje začetke i razvoj monaštva 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje oblike i stupnjeve monaštva 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe važnost monaškoga zavjeta i ulogu podviga u monaštву 	<ul style="list-style-type: none"> – naglašava da je monaštvo odraz liturgijskoga života
<i>Učenik otkriva vrijednost Svetе Gore kao obrasca monaškoga života u suvremenome svijetu. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje blagdana: Uzdizanje Časnoga Križa, Prepodobna mati Paraskeva, sv. Kozma i Damjan, Vavedenje, Detinjci, sv. Prvomučenik i arhiđakon Stefan, sv. Maksim Ispovjedalač, Sretenje Gospodnje.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 6. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik objašnjava ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podjelu bogoslužnih knjiga – ističe važnost sadržaja bogoslužnih knjiga u liturgijskoj praksi Crkve – nabrja liturgijske bogoslužne knjige – raspoređuje bogoslužne knjige prema njihovoj namjeni u bogoslužnom životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – nabrja liturgijske bogoslužne knjige 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu pojedinih bogoslužnih knjiga 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijsko naznačenje bogoslužnih knjiga
<i>Učenik otkriva bogatstvo bogoslužnoga života Pravoslavne Crkve koristeći se primjerima bogoslužnih knjiga poput Služebnika, Časoslova, Trebnika, notnih zbornika.</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 6. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju šeste godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča. <i>veza mt ikt b.3.3.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s novozavjetnim spisima, njihovim piscima – usvaja novozavjetne sadržaje i ličnosti – otkriva Krista kao istinitog Boga i istinitog čovjeka, usvaja njegova učenja – u evanđeoskim pričama (<i>Kristova čudesa, Besjeda na gori, Novozavjetne zapovijedi Izbavi</i>) pronalazi pouke koje može primijeniti u životu 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć prepričava evanđeoske priče 	<ul style="list-style-type: none"> – u osnovnim crtama prepričava evanđeoske priče 	<ul style="list-style-type: none"> – detaljno opisuje evanđeoske priče i pronalazi njihovu poruku 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča i njihovu aktualizaciju u svojem životu
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 6. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA		
Na kraju šeste godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik istražuje društveno-politički i povjesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s predanjima kojima se dopunjaju svetopisamski sadržaj – analizom svetopisamskih tekstova upoznaje se s svetopisamskom arheologijom, geografijom, topologijom, poviješću itd. – istražuje društvene prilike i skupine u Kristovo vrijeme 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje društvene skupine koje su djelovale u Kristovo vrijeme 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje društveno-politički i povjesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno opisuje društveno-politički i povjesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje društveno-politički i povjesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja

Za obradu sadržaja uputiti učenike i na istraživački rad u vezi sa svetim predanjem (npr. Preobražaj pojedinoga događaja u crkveni blagdan i sl.).

NIE LEKTORIRANO

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZAOVNI ISHOD A. 7. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje vrste i smisao bogoslužja, uporabu i smisao odori	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja i opisuje vrste bogoslužja u sklopu godišnjeg i dnevnog ciklusa (večernje, malo povečerje, polunoćnica, časovi, jutrenje, liturgija) – navodi dijelove episkopskih, svešteničkih i đakonskih odori – prikazuje odore, knjige na različite načine (ilustrativno, opisno itd.) – komentira i utvrđuje sadržaj i smisao bogoslužja i odori 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje tipove bogoslužja i odori 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje vrste bogoslužja i odori 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje vrste i smisao bogoslužja, uporabu i smisao odori 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje vrste i smisao bogoslužja, uporabu i smisao odori
<i>Učenik posjeće hram i upoznaje vrste bogoslužja odori u hramovnom prostoru.</i>					
ODGOJNO-OBRZAOVNI ISHOD A. 7. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje svetotrojična svjedočanstva u liturgijskom tekstu i objašnjava zašto je liturgija svetajna Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja tekstno spominjanje Sвете Trojice u liturgiji (vozglas i molitve) – opisuje smisao svetotrojičnih liturgijskih svjedočanstava i smisao svete tajne u kontekstu liturgije – prikazuje liturgiju kao svetajnu Crkve, u kojoj sve tajne ostvaruju svoj smisao – uz učiteljevu pomoć istražuje svetotrojična svjedočanstva u liturgiji i zaključuje da je liturgija svetajna Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi svetotrojična svjedočanstava u liturgiji i navodi da je liturgija svetajna Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – komentira svetotrojična svjedočanstva i opisuje liturgiju kao svetajnu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje svetotrojična svjedočanstva i opisuje liturgiju kao svetajnu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje smisao svetotrojičnih liturgijskih svjedočanstava i objašnjava zašto je liturgija svetajna Crkve

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 7. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik brani stajalište da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi prema svim ljudima. veza mt ikt b.3.3. veza mt goo b.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijski život i njegove utjecaje u životu pojedinca i zajednice – daje primjere mogućih posljedica liturgijskoga života s obzirom na zajedništvo i ljubav – ispituje smisao liturgijskoga života u svakodnevici – dovodi u vezu sadržaj i smisao pojmove zajedništva i ljubavi s liturgijskim životom – raspravlja o posljedicama liturgijskoga života u svakodnevici – zastupa mišljenje da je liturgijski život život u zajednici i življenje odnosa ljubavi prema svim ljudima 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijski život kao odnos ljubavi u zajednici 	<ul style="list-style-type: none"> – ispituje smisao liturgijskoga života 	<ul style="list-style-type: none"> – raspravlja o liturgijskom životu kao izrazu zajedništva i ljubavi koji se treba prenijeti u svakodnevnicu 	<ul style="list-style-type: none"> – podupire stajalište da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi koji se treba prenijeti u svakodnevnicu
KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 7. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik ističe da je Crkva na Ekumenskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti; prikazuje povijesni ustroj crkvene jerarhije u	<ul style="list-style-type: none"> – navodi da je <i>Simbol vjere</i> ustanovljen na Ekumenskim koncilima – zaključuje da su Ekumenski koncili izraz jedinstva Crkve Kristove – razlikuje stupnjeve sveštenstva i sveštenomonaštva – veza mt zdravljie dmisz 1.1.1. – opisuje povijest nastanka pojedinih činova u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje vaseljenske sabore kao izraz jedinstva Crkve – nabraja stupnjeve sveštenstva i sveštenomonaštva 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja vaseljenske sabore – objašnjava povijest nastanka pojedinih činova 	<ul style="list-style-type: none"> – daje primjere jeresi i problema koje je Crkva rješavala na Ekumenskim koncilima – razlikuje stupnjeve sveštenstva i sveštenomonaštva 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je Crkva na Ekumenskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti – prikazuje povijest crkvene jerarhije u Pravoslavnoj Crkvi

Pravoslavnoj Crkvi.	– opisuje povijest Srpske pravoslavne Crkve i pomjesnih Pravoslavnih crkava	va	u Crkvi		
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 7.2					
RAZRADA ISHODA		RAZINE USVOJENOSTI			
ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA		
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi uzvode u lični odnos s Bogom.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava smisao svetih tajni u kontekstu liturgije – prepoznaće krštenje i miropomazanje kao tajne ulaska u Crkvu – razvija svijest o važnosti ličnog sudjelovanja u svetotajinskoj životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće liturgiju kao izvor i cilj svih tajni Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svetotajinski život Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže smisao svetih tajni u kontekstu liturgije 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi uzvode u lični odnos s Bogom i razvija spoznaju o nužnosti aktivnoga dioništva u svetotajinskoj životu Crkve
<i>Na temelju opisa svetih tajni učenik zaključuje da je Crkva sa svetim tajnama prisutna u čovjekovu životu od njegova rođenja: krštenje kao duhovno rođenje, vjenčanje i brak kao odnos između Krista i Crkve, briga Crkve za bolesne u jelenosvećenju, pokajanje kao vraćanje u naručje Očevo, pričešće kao vrhunac svetotajinskog života, sveštenstvo kao oltarsko služenje.</i>					
KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 7.1		RAZINE USVOJENOSTI			
ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA		
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovije i život učenik objašnjava svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje svetootačka svjedočanstva o Svetoj Trojici – objašnjava svojstva svake osobe Svetе Trojice – nabraja liturgijske i bogoslužne simbole trojičnoga Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici 	<ul style="list-style-type: none"> – citira svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici

Svetoj Trojici.					
<i>Istiće da kršćani vjeruju u jednoga Boga – Oca, Sina i Svetoga Duha. Pritom Trojica nisu tri boga, nego jedan Bog.</i>					

Nije lektorirano

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 7.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik istražuje relacije: vjera – ljubav – znanje.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje značenja pojmova <i>vjera, znanje, ljubav, bogospoznaja</i> – povezuje relacije ovih pojmova – objašnjava smisao tvrdnje: <i>Vidio si brata svoga, video si Boga svoga!</i> - raspravlja o graničnim pitanjima vjere i znanosti, uporabi tehnologije 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće osnovna obilježja svetopisamskog i svetočitačkoga poimanja bogospoznaje 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje osnovna obilježja svetopisamskog i svetočitačkoga poimanja bogospoznaje 	<ul style="list-style-type: none"> – u kontekstu svetopisamskog i svetočitačkoga poimanja opisuje pojmove <i>ljubav i poznanje u ličnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – u kontekstu svetopisamskog i svetočitačkoga poimanja objašnjava relacije između ljubavi i bogospoznaje
Učenik se upoznaje s relevantnim svetopisanskim citatima:					
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ako li neko misli da nešto zna, još ništa nije saznao što treba znati; a ako neko ljubi Boga, toga je Bog poznao (1. Kor. 8, 2–4)</i> – (...) <i>Koji ne ljubi ne poznade Boga; jer Bog je ljubav (1. Jov. 4,8)</i> – <i>Boga niko nikada nije video: ako ljubimo jedni druge... (1. Jov. 4,12)</i> 					
Učenik istražuje sadržaj teksta <i>Himne ljubavi</i> i svetopisanskoga shvaćanja prema kojemu je srce organ pozanja Boga (<i>Srce mi čisto sazdaj, Bože (...), Ps. 50, i Blaženi čisti srcem, jer će Boga vidjeti (...), Mt. 5,8</i>) i povezuje ih s romanom <i>Mali princ</i> .					
KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 7.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe liturgijski karakter pravoslavne molitve i ličnoga molitvenog života.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu brojanice u molitvenome životu – koristi se primjerima iz života svetih kojima potvrđuje neodvojivost molitvenoga života od liturgije – opisuje da se karakter molitve otkriva u zajedničkoj službi – opisuje da je liturgija središte molitvene prakse – opisuje krsnu slavu kao događaj obitelji – Crkve u malome – objašnjava važnost molitve i molitvenoga života u kontekstu Božića, Uskrsa i života sv. Save 	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje pozitivan odnos prema molitvenoj praksi 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje različite izraze molitvenoga života 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe važnost molitvene prakse koristeći se primjerima iz života svetih 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je liturgija središte molitvene prakse pravoslavnoga kršćanina

Utvrđuje važnost molitvenoga života koristeći se sadržajima iz života svetih i dijelova bogoslužnih knjiga. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: sv. Arhangel Mihailo, sv. Ignatije Bogonosac, Sabor Presvete Bogorodice, sv. Trifun, Cvjetnica, sv. Nikolaj Žički, sv. Georgije.

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 7. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauf u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je crkvena umjetnost utemeljena na odlukama vaseljenskih i pomjesnih sabora. veza mt goo b.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje osnovnu podjelu pravoslavne umjetnosti – opisuje liturgijsku osnovu pravoslavne umjetnosti kao ikone budućega Kraljevstva Božjega – objašnjava ulogu odluka Ekumenskih koncila u formiranju pravoslavne umjetnosti – uspoređuje različite stilove crkvene umjetnosti i likovnoga prikazivanja Svetе Trojice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnovnu podjelu kršćanske umjetnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijsku osnovu pravoslavne umjetnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje različitost motiva kojima crkvena umjetnost izražava svoju liturgijsku osnovu 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe važnost odluka vaseljenskih i pomjesnih sabora u kontekstu pravoslavne umjetnosti
KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 7. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju sedme godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauf u konceptu Objava učenik objašnjava primjere Objave Svetе Trojice u <i>Svetome pismu</i> .	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje svetopisamska svjedočanstva o Objavi Svetе Trojice – prepoznaće javljanja Svetе Trojice u <i>Starome i Novome zavjetu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće svetopisamske sadržaje Objave svetotrojičnoga Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi svetopisamske sadržaje Objave svetotrojičnoga Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć objašnjava svetopisamske sadržaje Objave svetotrojičnoga Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno objašnjava svetopisamske sadržaje Objave svetotrojičnoga Boga

NIE LEKTORIRANO

KONCEPT A: LITURGIJA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 8. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik utvrđuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta.	<ul style="list-style-type: none"> – nabrja i opisuje liturgijske predmete (putir, diskos i druge) – objašnjava smisao i uporabu liturgijskih predmeta – prikazuje liturgijske predmete – utvrđuje sadržaj i smisao liturgijskih predmeta u kontekstu euharistije 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijske predmete 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava uporabu liturgijskih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć objašnjava smisao i uporabu liturgijskih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno utvrđuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 8. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 8. 2		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava, utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih .	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje dijelove liturgije (proskomidijska liturgija riječi i liturgija tajne) – navodi i objašnjava smisao svešteničkih radnji tijekom proskomidijske liturgije (prinošenje i priprema darova, spominjanje članova Crkve pri vađenju čestica). – opisuje smisao svetopisamske riječi u sklopu liturgije – navodi i tumači dijelove liturgije riječi (vozglas, velika jektenija, antifoni, blaženstva, mali vhod, tropari, čitanje Apostola i Evangeleja, molitva usrdnog moljenja, otpust oglašenih). – navodi i tumači osnovne dijelove liturgije tajne: Heruvimska pjesma, veliki vhod, jektenija, cjelov ljubavi, Simbol vjere, prinošenje svetih darova, Trisveta pjesma, priziv Svetoga Duha, uznošenje darova kruha i vina, molitveni spomen i zajednica 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sadržaj osnovnih dijelova liturgije i smisao liturgijskih radnji – prepoznaje i pjeva liturgijske pjesme 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje sadržaj dijelova liturgije i smisao liturgijskih radnji – prepoznaje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava – uz učiteljevu pomoć utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih 	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava – samostalno utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih

	<p>u euharistiji s Bogorodicom i ostalim članovima Crkve, molitva Gospodnja, sveto pričešće, blagodarenje i otpust).</p> <ul style="list-style-type: none"> – raspravlja o sadržaju i smislu liturgijskih radnji i molitava i utvrđuje ih. – navodi liturgijske riječi potvrde, molitve i pjesme (<i>Amin, Gospodi pomiluj, antifoni, Trisveta pjesma, Mi koji heruvime, kanon euharistije, Videsmo svetlost istinsku, Da se ispune usta naša, Neka bude ime Gospodnje</i>). – pjeva liturgijske pjesme i utvrđuje poznavanje smisla teksta 				
<i>Posebno se naglašava učenička uloga u svetoj tajni pričešća. Preporučuje se obraditi sadržaje uporabom dokumentarne serije „Liturgija“.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 8. 3	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje ikoničnost liturgijskoga prostora, povijesni razvoj liturgijske forme i zaključuje da liturgija ima vječno značenje.	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja i opisuje glavne dijelove hrama (oltar, naos, priprata) imajući na umu njegovu povijesnu pozadinu, bogoslužnu uporabu, smisao i ikoničnost – dovodi u vezu liturgijski prostor s načelom „gdje je episkop, tu je sveta euharistija“ – upoznaje proces povijesnog oblikovanja današnje liturgijske forme i razgovara o tome – nabraja i opisuje koje se liturgije služe u Pravoslavnoj Crkvi (Vasilija Velikog, Jovana Zlatoustog i dr.) – raspravlja o važnosti liturgije u životu pravoslavne ličnosti – uspoređuje život prvih i današnjih kršćana u kontekstu liturgijskoga života 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje u osnovnim crtama glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskoga bogoslužja. – objašnjava važnost svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskog bogoslužja – ističe važnost svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskog bogoslužja – raspravlja o važnosti svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje ikoničnost glavnih dijelova liturgijskoga prostora, osnovne etape razvoja kršćanskog bogoslužja – zaključuje o važnosti svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere

Učenik posebno ističe oltar kao središnje mjesto prinošenja darova prirode kruha i vina (tijela i krvi Kristove). U opisivanju povijesnih oblikovanja liturgijskih forma učenik upoznaje prvočno karizmatično liturgisanje i liturgijske forme u kontekstu kršćanske slobode u četvrtome stoljeću. Preporučuje se odvesti učenike u hram ili napraviti (iskoristiti postojeće) njegov vizualni prikaz (posebno interijera).

KONCEPT B: CRKVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 8. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVA J UĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objašnjava kako je liturgijsko sabranje izraz Crkve kao Tijela Kristova.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu koja je preko njezina načelnika Krista u zajednici s Bogom Ocem – uspoređuje odnos među članovima Crkve s povezanošću udova u ljudskom tijelu – izvodi zaključak da je Crkva Tijelo Kristovo jer je Kristova ličnost nositelj postojanja stvorene prirode koja postoji kao zajednica mnogih u Kristu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva da se Crkva kao Tijelo Kristovo projavljuje u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – analizira projavu Crkve kao Tijela Kristova u liturgijskom sabranju 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je liturgijsko sabranje izraz Crkve kao Tijela Kristova
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 8. 2	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVA J UĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je Bog stvorio svijet kako bi on postao Crkva – prepoznaje da je liturgijsko postojanje Crkve ikonično postojanje Kraljevstva Božjega u povijesti koje je istodobno dar Božji i povjesni događaj koji ostvaruju ljudi – zaključuje da uzrok postojanja svijeta nije u prošlosti, nego u budućnosti, u budućem događaju koji se još nije zbio, ali ostvaruje se tijekom povijesti (u Crkvi kao konkretnoj liturgijskoj zajednici) 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje kraljevstvo Božje kao uzrok postojanja Crkve i povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> – definira cilj stvaranja svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže uzrok postojanja svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 8. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objašnjava da se čovjek ostvaruje kao ličnost jedino u zajednici s Bogom i drugim čovjekom.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje osnovna obilježja kršćanskog etosa – ističe važnost novozavjetnih zapovijedi o ljubavi – preispituje značenja pojma slobode – objašnjava da je grijeh promašaj čovjekova naznačenja i zloupotreba slobode – objašnjava zašto se smrt naziva posljednjim neprijateljem – istražuje osnove kršćanskoga poimanja čovjeka kao ikone Božje – objašnjava pojam identiteta – opisuje pravoslavno poimanje ličnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi osnovna obilježja pravoslavnoga poimanja ličnosti i kršćanskog etosa 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnovna obilježja pravoslavnoga poimanja ličnosti i kršćanskog etosa 	<ul style="list-style-type: none"> – u odabranim životima svetih, pojedinim događajima i osobama svjetske povijesti istražuje osnovna obilježja kršćanskog etosa 	<ul style="list-style-type: none"> – dovodi u vezu pravoslavno poimanje ličnosti i kršćanskog etosa s vjerom u uskrsnuće i vezuje ih uz osobni odnos prema drugom čovjeku i Kristovu ličnost
<p><i>Učenik imenuje ljubav kao najvažnije iskustvo života. Prepoznaće ljubav i slobodu kao osnovna obilježja kršćanske etike. Istražuje značenja savjesti, motiva i autoriteta u čovjekovu etičkom životu. Tumači značenje citata: „Sve mi je dozvoljeno, ali nije mi sve na korist. Sve mi je dozvoljeno, ali ne dam da išta ovlađa mnome” (1. Kor. 6, 12). U Kristovu etosu učenik prepoznaće savršeni ljudski etos i ostvarenje čovjeka kao ličnosti. Suprotno Adamu, koji je želio postati ravan Bogu mimo Boga (tragedija grijeha i smrt), Kristos je unizio sebe i postao čovjek. Učenik ističe uzajamnu ljubav među ljudima i važnost bližnjega u svojemu životu.</i></p>					

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 8. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVA JU ĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik upoznajući velike svjetske religije i njihova učenja ističe slobodu vjeroispovijesti kao jedno od osnovnih, temeljnih i ljudskih prava. veza mt ikt b.3.3. veza mt goo a.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje velike svjetske religijske sustave i njihov doprinos sveukupnoj civilizaciji – istražuje učenja i osnovna obilježja vjerskih zajednica iz vlastite okoline (kršćanstvo, judaizam, islam) – veza mt oisr c.3.2. i c.3.4. – upoznaje Katoličku Crkvu i tradiciju reformacije – uspoređuje tekst Opće deklaracije UN-a o pravima čovjeka i povezuje ga s tekstrom Milanskog edikta o oslobođenju vjeroispovijedanja – obrazlaže pojavu i osnove ideje ekumenskoga pokreta – razlikuje pojam <i>tolerancija</i> i <i>ljubav prema drugome čovjeku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja velike svjetske religije i vezuje ih uz pojedine prostore, narode i kulture 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnovna obilježja i vjerska učenja kršćanskih Crkava (Katoličke, protestantskih i dr.), islama i judaizma 	<ul style="list-style-type: none"> – osvješćuje pravo svakoga čovjeka na slobodu mišljenja i vjerovanja 	<ul style="list-style-type: none"> – prihvaća sve ljude kao djecu jednog Oca
KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 8. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVA JU ĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik utvrđuje da je svetost kršćanskoga života neodvojiva od liturgijskoga života.	<ul style="list-style-type: none"> – potvrđuje da je liturgija središte života Crkve – zaključuje da je etos kršćanskih svetih – liturgijski etos Kraljevstva Božjega – povezuje svetost kršćanskoga života s proslavom Božića, Uskrsa i životom svetoga Save 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje primjere podviga iz života svetih 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje važnost i ulogu kršćanskoga podviga u ostvarenju čovjeka kao ličnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje da je liturgija cilj kršćanskoga podviga 	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje da je spasonosnost kršćanskoga podviga neodvojiva od liturgije
<i>Učenik utvrđuje da su crkveni blagdani i njihova proslava neodvojivi od liturgije. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uspenije Presvete Bogorodice, Sv. Apostoli Petar i Pavle, Sv. Tri jerarha, Lazareva subota, Veliki četvrtak, Veliki Petak, Vaznesenje Gospodnje; sv. Vasilije Ostroški, sv. Apostol Toma, sv. Jovan Damaskin, sv. Justin Ćeljski.</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 8.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe liturgiju kao izvor umjetničkog stvaralaštva arhitekture Pravoslavne Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje obilježja i razvitak pravoslavnog hrama – opisuje podjelu pravoslavnog hrama – objašnjava da je osnivanje i podizanje pravoslavnoga hrama povezano s određenim pravilima i obredima – episkopski blagoslov, postavljanje svetih moći, osvećivanje antiminsa – opisuje pravoslavni hram i bogoslužje kao sintezu pravoslavnog umjetničkog stvaralaštva – opisuje liturgijsku osnovu unutrašnjosti pravoslavnoga hrama kao predokusa Kraljevstva Božjega 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svrhu pravoslavnoga hrama 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnovna obilježja i podjelu pravoslavnoga hrama 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnovne stilove gradnje i pravila podizanja pravoslavnoga hrama 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe euharistijsko naznačenje pravoslavnoga hrama
<i>Obilaskom pravoslavnoga hrama u svojoj parohiji učenik analizira njegova bogoslužna obilježja. Koristeći se opisom srpskih pravoslavnih manastira Pećke patrijaršije, Žiče, Ravanice, utvrđuje znanje o pojedinim stilovima pravoslavne arhitekture, poput raškoga, moravskog i vardarskog. Navodi i opisuje pravoslavne manastire u Republici Hrvatskoj.</i>					
KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 8.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik aktualizira pouke evanđeoskih priča (<i>o Kraljevstvu Božjem, cariniku i farizeju, bludnome sinu, Zakheju i sl.</i>) - povezuje izabrane odlomke iz evanđelja i poslanica s konkretnim primjerima iz života u modernome 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje odabране evanđeoske priče 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno opisuje odabранe evanđeoske priče 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava odabranе evanđeoske priče 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života

	vremenu				
--	---------	--	--	--	--

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD E. 8. 2	RAZRADA ISHODA	KONCEPT E: OBJAVA (OSNOVNA ŠKOLA)			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju osme godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava Božju prisutnost u svijetu i Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava Božju prisutnost u svijetu putem znakova poput čudotvornih ikona, moćiju i sl. – zaključuje da je Bog neprestano prisutan u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi opće primjere Božje prisutnosti u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje neke od primjera Božje prisutnosti u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – opširno opisuje primjere Božje prisutnosti u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima objašnjava Božju prisutnost u Crkvi

Srednja škola

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objašnjava zašto je postojanje u liturgijskoj zajednici način kršćanskog postojanja i djelovanja te djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice. Veza mt goo c.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava čovjekovu potrebu za postojanjem u zajednici i načinima za ostvarivanje zajednice – određuje kršćanski identitet kao pripadnost konkretnoj liturgijskoj zajednici – prepoznaće svoje mjesto u parohiji kao lokalnoj zajednici i u skladu s tim prisustvuje liturgijskim sabranjima – veza mt oisr a.4.1. – raspravlja o tome što ako se kršćanin odvoji od zajednice – 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici – potaknut je uključiti se u život parohijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici – želi se uključiti u život parohijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – dokazuje da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici – identificira se kao član parohijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava zašto je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici – djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice
<i>Raspravu o tome što se događa ako se kršćanin odvoji od konkretnе liturgijske zajednice treba usmjeravati na zaključak da on ne može postojati mimo zajednice Crkve koja se javlja u liturgiji. Učenik tumači izreku: Jedan kršćanin – nijedan kršćanin.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik potvrđuje da se dioništvo na liturgiji stupa na put bogospoznaje i djeluje na taj način	<ul style="list-style-type: none"> – raspravlja o pravoslavnom shvaćanju Crkve kao liturgijske zajednice – obrazlaže da je liturgija centar kršćanskoga života zato što u njoj stupamo u najprisniji odnos s Bogom – stavlja u odnos liturgiju i podvig kao put bogospoznaje i vjeru kao način života – zaključuje da podvig ispunjenje nalazi u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podvig, sudjelovanje u liturgiji i bogospoznaju 	<ul style="list-style-type: none"> – traži objašnjenja o odnosu podviga, sudjelovanja u liturgiji i bogospoznaja 	<ul style="list-style-type: none"> – stavlja u odnos podvig, sudjelovanje u liturgiji i bogospoznaju 	<ul style="list-style-type: none"> – potvrđuje da se podvigom i sudjelovanjem u liturgiji stupa na put bogospoznaje i djeluje na taj način

Učenik ističe da je liturgija istodobno put prema bogopoznanju i put bogospoznaje

Nije lektorirano

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 1. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik razlikuje akademsko „znanje o Bogu“ od bogospoznanje i predokusa Kraljevstva Božjega u liturgiji.	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje lični doživljaj Boga u liturgiji i teorijsko (akademsko) znanje o Bogu – ističe liturgiju kao izvor spasenja jer se u njoj ostvaruje punina zajednice s Bogom - prihvaća da je sudjelovanje na liturgiji istinski način bogospoznanje 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć procjenjuje akademsko „znanje o Bogu“ i bogospoznaaju kao predokus Kraljevstva Božjega u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno procjenjuje akademsko „znanje o Bogu“ i bogospoznaaju kao predokus Kraljevstva Božjega u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć uspoređuje akademsko „znanje o Bogu“ i bogospoznaaju kao predokus Kraljevstva Božjega u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno uspoređuje akademsko „znanje o Bogu“ i bogospoznaaju kao predokus Kraljevstva Božjega u liturgiji
<i>Učenike treba upućivati i na primjere monaha podvižnika i drugih svjedoka vjere koji su ispunjenje svojega puta pronašli u sjedinjenju s Bogom u liturgiji. Preporučuje se činiti to na temelju liturgijskih tekstova i konkretnih primjera.</i>					
KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik tumači povijest nastanka Crkve Kristove.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje prvu kršćansku Crkvu kao tajno okupljanje kršćana radi lomljenja kruha – navodi kako su prvi kršćani imali Crkvu iako nisu imali hramove – razlikuje Crkvu kao euharistijsku zajednicu od hrama kao mesta u kojem se vrši bogoslužje 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava povijest nastanka Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje povijest nastanka Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje povijest nastanka Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači povijest nastanka Crkve

KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da se pripadnost Crkvi oduvijek izražavala sudjelovanjem na euharistijskom sabranju – prihvaca Crkvu kao prostor za ostvarivanje svoje ličnosti u zajedničarenju s bližnjima i trojčnim Bogom koji postaje izvor i punina njegova života – zaključuje da kršćana nema mimo Crkve jer kršćanin postoji ponajprije kao član konkretnе liturgijske zajednice (parohije) 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Crkvu kao blagodatnu zajednicu Boga i vjernih 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje da se Crkva kao zajednica Boga i čovjeka ostvaruje u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji
KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objedinjuje svjedočanstva svetopisamskog i svetočitačkoga poimanja vjere te povezuje vjeru i nevjerovanje s čovjekovim slobodnim izborom. veza mt goo a.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje pojam vjere u Boga u <i>Starome i Novome zavjetu</i> – preispituje fenomen ateizma i agnosticizma – ocjenjuje relacije: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav -prihvaca vjeru kao slobodni izbor puka koji vodi ka Bogu 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere vjere u Boga i na osnovi svetopisamskih i svetočitačkih tekstova otkriva sadržaje odnosa: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje primjere vjere u Boga kod svetopisamskih ličnosti i na osnovi svetopisamskih tekstova dovodi u vezu odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav 	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje primjere vjere u Boga kod svetopisamskih ličnosti i na osnovi svetopisamskih tekstova procjenjuje odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav 	<ul style="list-style-type: none"> – objedinjuje primjere vjere u Boga kod svetopisamskih ličnosti i na osnovi svetopisamskih tekstova tumači odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav

Učenik prepoznaće vjeru kao put kojim Bog i čovjek idu ususret jedan drugomu. Prvi korak čini Bog. Bog zove, a čovjek se treba odazvati. Novozavjetni tekstovi: Poziv

prvih apostola (Mt. 4,18–22), O bogatome mladiću koji „otide žalostan“ (Mt. 19,21–22); Heb. 11,1 itd. Bog nas najprije poznaje u Kristu. Poznanje Boga kao ličnosti preko Isusa Krista – Objava.

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZVNI ISHOD C. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik istražuje svetopisamsko-svetootačke i antropološke prepostavke pravoslavnog poimanja ličnosti. veza mt ikt b.4.3.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje osnove pravoslavne antropologije – razlikuje pojmove <i>ličnost</i> i <i>individua</i> – uspoređuje kršćansko poimanje odnosa između tijela i duše te različita filozofska gledišta – obrazlaže svetopisamsko i svetootačko poimanje jednakosti i ravnopravnosti spolova u kontekstu Kraljevstva nebeskog (up. Gal. 3, 28) - prihvata svakog čovjeka kao jedinstvenu i neponovljivu ličnost 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi osnovne pretpostavke pravoslavnoga poimanja ličnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje osnove pravoslavnoga poimanja ličnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava poimanje ličnosti iz perspektive pravoslavne antropologije 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači pretpostavke i ključne sadržaje pravoslavnoga poimanja ličnosti

Učenik na osnovi svetopisamskih i svetootačkih polazišta opisuje čovjeka kao jedinstvenu psihosomatsku cjelinu. Svaki je čovjek jedinstvena i neponovljiva ličnost.

Učenik razlikuje kršćanski odnos prema tijelu i dualizam grčko-rimske tradicije (propovijed apostola Pavla na Areopagu o uskrsnuću mrtvih (Dap. 17,32) i „Ne znate li da su tjelesa vaša udovi Kristovi... Da je tijelo vaše hram Duha Svetoga“ (1. Kor. 6, 15–19).

Upoznaje da za pravoslavlje ne postoje ljudi ili narodi druge (više ili niže) kategorije.

Susreće se s revolucionarnošću kršćanske poruke: „Nema više roba ni slobodnoga, nema više muškog ni ženskog, jer ste svi jedan čovjek u Kristu“ (Gal 3,28).

ODGOJNO-OBRZOZVNI ISHOD C. 1. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objašnjava kršćansko poimanje smisla života kao pristupanje Izvoru	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojam hedonizma i različite teorije o blagostanju (individualnom i društvenom) – prakticira kršćansko gledište prema kojemu istinske sreće nema bez ljubavi i slobode – susreće se s terminom <i>oboženje</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi osnove kršćanskoga poimanja smisla života i sreće 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kršćansko poimanje smisla života i sreće 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava kršćansko poimanje smisla života i sreće 	<ul style="list-style-type: none"> – usvaja kršćanske osnove poimanja smisla i

Života, koji je Bog sâm, i vezivanju uza Nj. Veza mt oisr a.4.2.	– prepoznaјe da je svetost dar Božji – ispituje odnose: svetost – etos, svetost – zajednica, svetost – savršenstvo				sreće
<i>Učenik objašnjava da zajednica s Bogom i iskustvo Njegove ljubavi prema čovjeku daje puninu i smisao životu (povezati sa svjedočenjem i stradanjima mučenika). Perspektiva istinske sreće jest u nadilaženju individualizma i egoizma te stupanju u zajednicu s Bogom i bližnjima. U toj zajednici provajaju se plodovi Duha: ljubav, radost, mir, dugotrpjenje... (Gal. 5, 22–23). Nasuprot tomu stoe nemoć, razočaranja, bezizlaznost...</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 1.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Podvig i umjetnost Učenik doživjava podvig kao neodvojiv dio kršćanskoga stvaralaštva.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere koji potvrđuju da su podvig i odgovornost nužni kako bi čovjek postao autentičan stvaratelj na slavu Božju – pronalazi poveznicu između crkvene umjetnosti i blagodati Božje – raspravlja o tome koliko Duh Sveti podvигom oplođuje naše talente, preobražava nas i posvećuje naš život i djela 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjere podviga i odgovornosti kršćanskih umjetnika i svetih otaca koji su tako postali autentični stvaratelji Božji 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi poveznicu između crkvene umjetnosti i podviga kao preduvjeta pripadanja Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – raspravlja o tome koliko Bog u umjetnikovu podvigu utječe na njega i njegovo stvaralaštvo 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje podvig u kontekstu umjetničkog izražavanja sa žrtvom, odricanjem i odgovornošću
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 1.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik obrazlaže da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone Kraljevstva Božjega.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava zašto je istina postojanja svijeta, prema kršćanskom shvaćanju, u zajedništvu s Bogom koje će se potpuno ostvariti u budućnosti – utvrđuje da je kršćanstvo prepuno simbola, slika koje osim na povjesnu stvarnost upućuju na eshaton – opisuje kako će zajedništvo Boga i čovjeka pridonijeti tomu da stvorena priroda prevlada smrt 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi načine umjetničkog izražavanja prvih kršćana 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva zašto kršćani u umjetničkom izražavanju prikazuju događaje kakvi će biti u zajednici s Bogom, koja će se potpuno ostvariti tek u budućnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje pravoslavnu i svjetovnu umjetnost te prepoznaje osnovne razlike između njih 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone Kraljevstva Božjega
<i>Učenik zastupa stajalište da je umjetnost estetski izraz našega postojanja, potreba da se kao bića ostvarimo čineći sebe i svijet ljestvijim i boljim. Dokazuje da s pomoću umjetnosti čovjek teži osobni pečat, pečat svojega jedinstvenog i autentičnog postojanja, ostaviti na svijetu oko sebe i potvrditi se kao ličnost samim stvaralačkim činom.</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 1. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik na temelju osobnog iskustva objašnjava karakter bogoduhosti <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja.	<ul style="list-style-type: none"> – razvija svijest o kontinuitetu Objave u Starome i Novome zavjetu – objašnjava kanon i bogoduhost <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja – izvodi zaključak da je za pravilno tumačenje <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja nužna ukorijenjenost u životu Crkve - čita Sвето pисмо и примјеније га у свакодневном животу 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće da je osobitost Svetoga pisma i svetoga predanja sadržana u bogoduhosti 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć navodi primjere povezanosti <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno navodi primjere povezanosti <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava karakter bogoduhosti <i>Svetoga pisma</i> i svetoga predanja na temelju osobnog iskustva
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 1. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava da je Objava čovjeku istodobno poziv u zajednicu s Njim.	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja i opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu – dovodi u vezu Božju prisutnost u svijetu i Njegovo proglašivanje s događajima iz povijesti spasenja – raspravlja o važnosti Božje prisutnosti u svijetu za život ljudi – zaključuje da je Božja prisutnost u svijetu u raznim oblicima, preko raznih ličnosti i u različitim povijesnim okolnostima ključna za spasenje ljudi 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje u osnovnim crtama glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava važnost Božje prisutnosti u svijetu za život ljudi
<i>Obraditi film „Tvorevina svjedoči o Tvorcu“. Obraditi tekst starca Kleope „Veliki je Bog“.</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem.	<ul style="list-style-type: none"> – tumači praroditeljski (prvorodni, istočni) grijeh kao odvajanje od Boga nasuprot liturgiji, koja je vrhunac zajedništva svih sa Bogom – zaključuje da se liturgijskim zajedništvom prevladavaju posljedice praroditeljskoga grijeha (odvajanje od Boga, disharmonija između čovjeka i prirode i čovjeka u samome sebi te napoljetku smrt) veza mt zdravlje dmisz 5.2.1. 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama objašnjava važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje 	<ul style="list-style-type: none"> – prosuđuje važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje u kontekstu praroditeljskoga (prvorodnog, istočnog) grijeha 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem
<i>Učenik zaključuje da svatko od nas ima priliku ispraviti grijeh praroditelja Adama i Eve tako što će će sudjelovati na liturgiji i ostvariti svoju slobodu kao zajednicu s Bogom.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A.2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu.	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje upotrebu starozavjetnih spisa u bogoslužju – povezujući Dekalog s novozavjetnim zapovijedima ljubavi i molitvom Gospodnjom tumači ih u liturgijskom kontekstu – objašnjava uporabu svetopisamskih tekstova, riječi, slike i simbola u bogoslužju 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć pronalazi vezu između Staroga zavjeta i novozavjetnoga bogoslužnog konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno pronalazi vezu između Staroga zavjeta i novozavjetnoga bogoslužnog konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD A. 2. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje starozavjetne žrtve i blagdane s litugijskom žrtvom (sve starozavjetne žrtve bile su praslika 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje sličnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje starozavjetne žrtve i blagdane s 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s

<p>koncepciju Liturgija učenik povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima.</p>	<p>Kristove žrtve, posljednje krvne žrtve; svi starozavjetni blagdani ostvaruju ispunjenje i dobivaju nov, dublji smisao u liturgiji)</p> <ul style="list-style-type: none"> – tumači smisao starozavjetnih događaja i liturgije u odnosu na kraljevstvo Božje 	<p>starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima</p>	<p>Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima</p>	<p>žrtava i blagdana te smisao Kristove žrtve, liturgije i novozavjetnih blagdana</p>	<p>Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima</p>
<p><i>Učenik povezuje utvrđeni poredak starozavjetne Pashalne molitvene trpeze (blagoslivljanje kruha i vina) sa Tajnom večerom kao prvom Liturgijom.</i></p>					
KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
<p>Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti, Objave Boga Abrahamu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje početak starozavjetne Crkve kao sabranja naroda oko jedne ličnosti – povezuje javljanje Boga Abrahamu (kao konkretnoj ličnosti oko koje je okupljena zajednica naroda) s Crkvom – izvodi zaključak da je starozavjetna Crkva ikona i praslika sabranja oko Krista u Crkvi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje starozavjetnu Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> – izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti, Objave Boga Abrahamu
<p><i>Učenik na osnovi istraživanja starozavjetnih događaja i ličnosti (babilonska kula, Noa i potop, Abraham, Izak, Jakov itd.) Zaključuje da su oni ispunjeni u ličnosti Gospoda Isusa Krista.</i></p>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B.2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
<p>Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik prepoznaće da je Crkva živi saborni organizam, Tijelo Kristovo i ikona Kraljevstva Božjega.</p> <p style="color: red;"><i>vezu mt goo c.4.3.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja sve dionike Crkve kao sabornoga, živog organizma čija je glava Krist – opisuje Crkvu kao zajednicu ljubavi Boga, čovjeka i prirode – izvodi zaključak da je kršćanstvo prije svega Crkva, a ne samo religija 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pravoslavno shvaćanje Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da Crkvu činimo svi mi kad se saberemo na liturgiji 	

	- doživljava sebe i bližnje kao udove Tijela Kristovog - Crkve				
NIJE LEKTORIZIRANO					

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C.2.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik tumači svetopisamsku povijest o stvaranju svijeta i povezuje ju s ciljem Božjega stvaranja.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje da svijet postoji zato što je Bog htio da postoji – On ga stvara iz ljubavi i slobodno, prevodi ga iz nebića u biće – zaključuje da se cilj stvaranja svijeta ostvaruje u jedinstvu Boga i stvorenih prirode radi njezina besmrtnog postojanja – zaključuje da je stoga svijet mogao i ne postojati, a obzirom na to da je stvoren, to znači da je i smrtan te da samo u zajednici s Bogom može postati besmrтан 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svetopisamsko svjedočanstvo stvaranja svijeta i ističe da Bog nije stvorio svijet iz nužnosti, nego iz ljubavi i slobodno 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači tajnu Božjeg stvaranja svijeta i objašnjava da Bog nije stvorio svijet iz nužnosti, nego iz ljubavi i slobodno 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje uzroke stvaranja svijeta i posljedice stvaranja prirode iz nebića te govori zašto priroda ne može biti vječna izvan zajednice s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da stvorena priroda može postojati jedino u neprekidnoj zajednici slobode s Bogom i povezuje da će vječni život tvorevine biti u sjedinjenju Boga i čovjeka u Sinu Božjem
<i>Učenik povezuje ključne realnosti kršćanskoga poimanja stvaranja svijeta: stvoreno – nestvoreno, vječno – prolazno, na temelju kojih razlikuje antičko i kršćansko poimanje stvaranja svijeta, ali i povijesti (ciklično shvaćanje, pravolinijsko i, na kraju, kršćansko).</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C.2.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik tumači svetopisamsko poimanje stvaranja čovjeka prema <i>ikoni i podobiju</i> Božjemu i predočava da se čovjekov promašaj (grijeh) sastoji u odvajanju od zajednice s Bogom.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje da stvaranje čovjeka prema slici i prilici znači da je stvoren kao slobodno biće; čovjek je počašćen božanskim likom, stvoren je za besmrtnost – pretpostavlja da je prvi čovjek (Adam i Eva), odbacivši Božju zapovijed, projavio svoju slobodu negativno u odnosu na Boga i odbio zajednicu s Njime – objašnjava pravoslavno poimanje svete tajne braka 	<ul style="list-style-type: none"> – prepričava svojim riječima svetopisamski izvještaj o stvaranju čovjeka (Adama i Eve) i sažima svetopisamsku povijest praroditeljskoga grijeha 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači tajnu Božjega stvaranja čovjeka i objašnjava posljedice čovjekova prekida zajednice s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje uzroke stvaranja čovjeka i posljedice stvorenosti te odgovara zašto čovjek ne može biti besmrtan izvan zajednice s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je ljudska priroda po sebi smrtna zato što je stvoren, pa ne sadržava sile koje bi joj same po sebi osigurale besmrtnost, i povezuje da će vječni život biti moguć tek u sjedinjenju Boga i čovjeka u utjelovljenoj Riječi
<i>Učenik povezuje ključne realnosti kršćanskoga poimanja stvaranja čovjeka: stvoreno – nestvoreno, smrtnost – besmrtnost, ikona - podobije. Čovjek treba tvar prinositi Tvorcu. To je njegova služba – liturgija. Jedinstvo čovjeka s Bogom jedini je način za prevladavanje smrti. Praroditeljski grijeh u svjetlu bogoslužnih tekstova. I bez</i>					

obzira na to što je Adam odbio zajednicu s Bogom, Bog nije odustao od prvočasnoga plana, nego ponovno preko čovjeka – Novog Adama, Isusa Krista – uspostavlja zajednicu.

Učenik tumači smisao riječi da je čovjek stvoren privremeno manjim od anđela. Upoznaje svetopisamsko i kršćansko poimanje pojma ljubav (lični karakter) – eros – seksualnost (prirodno kretanje), osobito imajući na umu adolescentsko ponašanje kao psihološki najdinamičnije životno razdoblje.

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD C. 2.3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objedinjuje kršćansko poimanje stvaranja svijeta i čovjeka, a shvaćanje čovjekova naznačenja povezuje sa suvremenim ekološkim problemom. veza mt pod b.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje vezu između teologije i ekologije te plodove njihova susreta – ističe da je zemlja zajednički dom koji nam je povjerio Tvorac, zbog čega je nezaobilazna tema za teološko promišljanje – upoznaje sadržaj i smisao stvaranja čovjeka kao krune svega stvorenoga – prihvaca da je služba čovjeka da bude spasilac tvorevine – povezuje čovjekovo naznačenje (iz pravoslavne perspektive i drugih perspektiva) sa suvremenim ekološkim problemom – veza mt održivi razvoj 4.1.3. – zaključuje da je cilj ekologije očuvanje svijeta – ocjenjuje da je Zemlja mnogo puta doživjela različite prirodne kataklizme, ali danas je prvi put ugrožava njezin stanar – čovjek. 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva vezu između teologije i ekologije 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava vezu između teologije i ekologije 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje vezu između ekološkoga problema i čovjekova otuđenja od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – odmjerava kolika je čovjekova uloga u suvremenom ekološkom izazovu i doprinos (individualni i društveni) njegovu ublažavanju te konačnom prevladavanju
<i>Učenik objedinjuje kršćansko poimanje svijeta i službu koju čovjek ima u njemu. Liturgija je prinos darova zemlje Tvorcu, „Tvoje od Tvojih“. Suvremeni ekološki problem učenik promatra kao posljedicu čovjekove otuđenosti od Boga (zloporaba tvorevine, odgovorniji odnos prema prirodi itd.), a kroz prizmu cilja Božjega stvaranja svijeta. Kao kršćani živimo u vjeri da je sve što je od Boga stvoreno dobro i da će biti preobraženo. Učenik tumači smisao svetootičkoga poimanja čovjeka kao makrokozmosa u mikrokozmosu.</i>					

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D. 2.1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik predočava važnost podviga za crkvenu umjetnost i doživljavanja svojega načina života iz perspektive ikone Kraljevstva Božjega.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće da je umjetnost u pravoslavnoj kršćanskoj tradiciji blisko povezana s osobnim podvigom – obrazlaže teze da je težnja za stvaralaštvo, razvojem i unaprjeđivanjem vjerske kulture i crkvene umjetnosti neraskidiva od osobnoga podviga i svetopredanjske askeze – procjenjuje koliko podvig i umjetnost potiču čovjeka da teži liturgijskom uzrastanju u vjeri i ljubavi – iznosi stajalište o tome koliko je važno živjeti aktivan liturgijski život i doživljavati svoj život iz perspektive ikone Kraljevstva Božjega 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće da je umjetnost u pravoslavnoj kršćanskoj tradiciji blisko povezana s osobnim podvigom i svetopredanjskom askezom 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je umjetnost u kontekstu podviga kao liturgijskog etosa estetski izraz našega postojanja, potreba da se kao bića ostvarimo čineći sebe i svijet ljepšim i boljim 	<ul style="list-style-type: none"> – dokazuje da umjetnošću i osobnim podvigom čovjek teži osobni pečat, pečat svojega jedinstvenog i autentičnog postojanja, ostaviti na svijetu oko sebe i potvrditi se kao ličnost samim stvaralačkim činom 	<ul style="list-style-type: none"> – predočava koliko podvig i umjetnost potiču čovjeka da teži liturgijskom uzrastanju u vjeri i ljubavi
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD D.2.2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA		
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik prepoznaće vrijednost i važnost crkvene glazbe i uspoređuje u širem smislu glavne stilove crkvene arhitekture.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi različite načine glazbenog izražavanja u Crkvi – opisuje bizantsko srpsko srednjovjekovno i suvremeno crkveno pjevanje – imenuje glavne stilove u arhitekturi – objašnjava povjesne okolnosti u kojima su nastajali pojedini stilovi gradnje – uspoređuje arhitekturu starozavjetnih hramova i bogoslužnih prostora (skinija) s crkvenom arhitekturom 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće glavna obilježja crkvenoga pjevanja i njegove najpoznatije predstavnike – nabraja stilove gradnje u crkvenom graditeljstvu Pravoslavne Crkve i da su određeni stilovi u pravoslavnoj crkvenoj arhitekturi nastajali pod utjecajem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kada su i pod kojim uvjetima nastajali pojedini stilovi i načini izvedbe u crkvenoj glazbi – ističe da su bizantske crkve uzor u crkvenom graditeljstvu Pravoslavne Crkve i da su određeni stilovi u pravoslavnoj crkvenoj arhitekturi nastajali pod utjecajem 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje određene stilove i načine izvedbe u crkvenoj glazbi – otkriva da su pravoslavni hramovi na područjima različitih država tijekom povijesti morali biti građeni 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje određene stilove i načine izvedbe u crkvenoj glazbi – procjenjuje koliko crkvena arhitektura sliči stilovima u drugim vjerskim zajednicama

		kršćanskih hramova	raznih kultura i civilizacija	u duhu težnji tadašnje svjetovne vlasti	
<i>Učenik zaključuje da je umjetnost jedan od izraza našega postojanja, suptilna unutarnja intuicija sposobna slušati tih glas Duha Božjega i slijediti ga.</i>					

KONCEPT E: OBJAVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 2. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje svetopisamsko izvješće o praroditeljskome (istočnom, prvorodnom) grijehu i protoevanđelje (1. Moj. 3,15) sa Spasiteljem – otkriva mesijansku ideju u starozavjetnim pričama o Noi i korablji (kovčegu, škrinji), Abrahamu, Izaku, Jakovu... – ističe neprestanu Božju brigu koja se očituje u tome da ne ostavlja narod bez proroka i predvodnika – izdvaja Mojsija kao spasioca Hebreja iz egipatskoga ropstva i u smislu praslike povezuje ga s Kristom Spasiteljem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja 	<ul style="list-style-type: none"> – u osnovnim crtama objašnjava starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno i precizno objašnjava starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja

Učenik istražuje tekst starozavjetnih proroka Izajie, Danijela i drugih (Iz.2,4; 7,14) Jeremije (Jer. 31,31-34), te uz učiteljevu pomoć tumači pojedina mesijanska mesta u kontekstu evanđeoskog izvješća o rođenju, životu, stradanju i uskrsnuću Kristovu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E.2. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik tumači ličnosno otkrivanje Božje u Starome zavjetu.	<ul style="list-style-type: none"> – tumači starozavjetne praslike novozavjetnih ličnosti – povezuje priču o gradnji babilonske kule s novozavjetnom Crkvom (nijedna zajednica osim Crkve ne vodi prema sjedinjenju s Bogom) – objašnjava događaj Jakovljeva hrvanja s Bogom (Izrael) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojedine događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu 	<ul style="list-style-type: none"> – uz pomoć nastavnika opisuje događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starom zavjetu 	<ul style="list-style-type: none"> -samostalno opisuje događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starom zavjetu 	<ul style="list-style-type: none"> -tumači lično otkrivanje Božje u Starom zavjetu

	– ističe Mojsijev lični odnos s Bogom (Jahve)				
<i>Učenik uspoređuje i povezuje s mitologijom i filozofskim gledištima odnosno kako se bog(ovi) otkriva(ju) čovjeku i kako se odnose prema njemu. Učenik raspravlja o tome koliko je čovjek bio aktivan i slobodan u odnosu prema bogu ili bogovima.</i>					

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje liturgiju s tajnom večerom na kojoj je Kristos ustanovio način zajedništva s nama do svršetka vijeka – dovodi u vezu poredak na tajnoj večeri s poretkom na liturgiji (molitva – pjevanje– pouka – blagodarenje – pričešće) – zaključuje da pričešćem i mi postajemo dionici tajne večere jer liturgija nije samo sjećanje nego ponovni doživljaj i događaj tajne večere 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje da je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači svaku zajedničku trpezu (liturgiju) kao izraz zajedništva s Kristom 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom
<i>Tumačiti s liturgijskim smisлом evanđeoski izvještaj o putu u Emaus – prepoznavanje u lomljenju kruha.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama.	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da liturgijski tekst <i>Anafore sv. Vasilija Velikoga</i> pruža osnovu za razumijevanje cjelokupnoga domostroja spasenja te svetih tajni – povezuje događaj preobraženja s pjesmom <i>Vidjesmo svjetlost istinitu</i> – prikazuje liturgiju kao svetajnu Crkve, u kojoj sve tajne ostvaruju svoj smisao 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće vezu između teksta liturgije i cjelokupnoga domostroja spasenja te svetih tajni 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava vezu između teksta liturgije i cjelokupnoga domostroja spasenja te svetih tajni 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 3.3	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u kraljevstvo Božje te pokazuje načine kršćanskog djelovanja u društvu. veza mt ikt b.5.3. veza mt goo a.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje tajnu Kristovu kao izraz suradnje između Boga i čovjeka (Bog uvijek poštuje čovjekovu slobodu) – povezuje liturgijski život sa shvaćanjem tajne Kristove i kraljevstvom Božjim (poštuje slobodu drugih i njihovo mišljenje; pomaže potrebitima) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u kraljevstvo Božje – odobrava načine kršćanskoga djelovanja u društvu 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć dovodi u vezu liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u kraljevstvo Božje – usvaja načine kršćanskoga djelovanja u društvu 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno dovodi u vezu liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u kraljevstvo Božje – slijedi predložene načine kršćanskoga djelovanja u društvu 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u kraljevstvo Božje – pokazuje načine kršćanskoga djelovanja u društvu

Sadržaje bi trebalo obraditi koristeći se liturgijskim tekstovima „Okusite i vidite da je blag Gospod”, "Videsmo svetlost istinu"

KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik upoznavajući svetotajinski život Crkve izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje djelatnost Duha Svetoga u sjedinjenju ljudi i stvorene prirode s Bogom – objašnjava da zajednicu s Kristom ljudi mogu ostvariti jedino uz pomoć Duha Svetoga koji konstituira Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu – prepoznaće krštenje i miropomazanje kao tajne ulaska u Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – definira ulogu Duha Svetoga u konstituiranju Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže kako Duh Sveti konstituira Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači djelatnost Duha Svetoga u svetotajinskom životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD B. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
		<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava pojam jedne, svete, saborne i apostolske Crkve – objašnjava apostolsko prejemstvo u Crkvi u kontekstu liturgije i Kraljevstva Božjega – zaključuje da Crkva vidljivim radnjama rukopoloženja nastavlja svoje nepromjenljivo povjesno trajanje s Duhom Svetim 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće jednu, svetu, sabornu i apostolsku Crkvu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje jednu, svetu, sabornu i apostolsku Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu na čelu s jednim episkopom 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da apostolsko prejemstvo, naslijedstvo u Crkvi, podrazumijeva neprekidni povjesni kontinuitet jedne, svete, saborne i apostolske Crkve te Kristovu prisutnost u njoj u povijesti

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD C. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik povezuje tajnu utjelovljenoga Boga, u kojemu je tajna čovjeka dobila svoju vječnu vrijednost, i objedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac.	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je Krist Sin Božji i sin čovječji – istiniti Bog i istiniti čovjek; rođen, a ne stvoren – povezuje značenje Kristove ličnosti i spasenja svijeta i čovjeka 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi da su u ličnosti Isusa Krista sjedinjene dvije prirode (božanska i čovječanska) i otkriva da je spasenje svijeta moguće jedino s ličnošću utjelovljene Riječi 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje postojanje božanske i čovječanske prirode utjelovljene Riječi i dovodi u vezu spasenje svijeta sa utjelovljenim Sinom Božnjim 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je Isus Kristos istiniti Bog i istiniti čovjek i utvrđuje važnost spasenja svijeta i čovjeka u Kristu 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje tajnu utjelovljenoga Boga, u kojemu je čovjekova tajna dobila svoju vječnu vrijednost, i objedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac
<i>Učenik tajnu spasenja svijeta i čovjeka neodvojivo vezuje uz Krista, a tajna domostroja spasenja zajedničko je djelo Svetе Trojice. Oslanja se na tekst prologa Evanđelja po Jovanu i tumači značenja Kristovih imena: Novi Adam, Mesija, Riječ (Logos), Emanuel.</i>					
ODGOJNO-OBRZOZOVNI ISHOD C. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema	<ul style="list-style-type: none"> – ističe evanđeoski smisao pokajanja i praštanja upućujući na primjer Krista čiji je život ispunjen bezuvjetnom ljubavlju prema svakom čovjeku veza mt zdravlje dpis 5.3. – prepoznaje da pojam života ima središnje mjesto u kršćanskom učenju – razlikuje stupnjeve etičke zrelosti: strah, plača, ljubav – izdvaja i ističe ljubav koja treba osmišljavati 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi dojmljive primjere pokajanja i nabrama stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć navodi dojmljive primjere pokajanja i svojim riječima opisuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno navodi dojmljive primjere pokajanja i razlikuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava primjere pokajanja i uspoređuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu

Bogu, bližnjem i tvorevini. Veza MT IKT B.5.3. Veza MT oisr B.5.1.	odnose prema Bogu i drugom čovjeku – upoznaje značenja sekularizacije (odnose između svetog i profanog), neopaganizma i ciljeve djelovanja destruktivnih kultova				
--	--	--	--	--	--

Učenik razvija smisao kršćanskog etosa na temelju zapovijedi Božjih o ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu oslanjajući se na ulomke novozavjetnih tekstova (posebno kod sv. Jovana Bogoslova), ali i na konkretnе primjere djelatne i žrtvene ljubavi svetih Božjih. Pogled na uboštvo, samoubojstvo, smrtnu kaznu, holokaust i probleme bioetike (eutanasija, kloniranje, kremiranje, abortus, umjetna oplođnja...). Kristos: „Ja sam put i istina i život“ (Jn. 14,6).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 3. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Bogoslovje i život učenik sabire bogoslovna značenja ikone i objedinjuje svetopisamsko i svetootačko viđenje ljestvica s funkcijom ikone u Crkvi.	– istražuje teološke osnove crkvenoga slikarstva i značenje pojma ikona – prepoznaće da se na ikonama projavljuju povjesna i eshatološka dimenzija – navodi da ikona blagovijesti buduće kraljevstvo Božje	– navodi osnovne razlike između poimanja slike i ikone i uz učiteljevu pomoć opisuje da je ikona u Crkvi izraz vjere Crkve izražene likovnom formom – Sveti pismo za nepismene	– prepoznaće osnovne razlike između slike i ikone te samostalno opisuje da je ikona u Crkvi izraz vjere Crkve izražene likovnom formom – Sveti pismo za nepismene	– opisuje osnove pravoslavne ikonografije i povezuje liturgijsko, kozmičko, odgojno, mistično i moralno značenje ikone	– objašnjava osnove pravoslavne ikonografije i usvaja liturgijsko, kozmičko, odgojno, mistično i moralno značenje ikone

Učenik svojim riječima opisuje tajnu utjelovljenja Kristova koja pruža temelj ikonografiji i uz učiteljevu pomoć prepoznaće ključne elemente pravoslavne ikonografije: obrnutu perspektivu, ulogu svjetlosti na ikoni, asimetriju (upućuje na ikonu Krista Spasitelja sinajskog manastira), sekundarnost psiholoških i estetskih elemenata (uspoređuje studeničko raspeće i raspeće umjetnika talijanske renesanse). „Čast i poklonjenje“ – tekst Orosa VII. Vaseljenskoga sabora.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 3. 1	RAZRADA ISHODA	KONCEPT D: PODVIG I UMETNOST (SREDNJA ŠKOLA)			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta pravoslavni vjerouauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik analizira povezanost poruka iz života	– objašnjava da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu – ističe da je podvig odricanje od sebe i svoje individualnosti – otkriva da je podvig ostvarenje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom prinošenjem	– navodi tekstove iz života (života) svetih koji potvrđuju da je osobni podvig odricanje od	– vjerno tekstu prepričava neke temeljne sadržaje iz života svetih koji upućuju na to da kršćanski podvig	– vjerno tekstu prepričava većinu obrađenih sadržaja iz života svetih koji upućuju na to da	– analizira povezanost poruka iz života (života) svetih s liturgijskom zajednicom u

(života) svetih s liturgijskom zajednicom u Crkvi.	tvorevine Bogu – vjerno tekstu prepričava obrađene sadržaje iz života svetih koji upućuju na to da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu	svoje volje i ostvarivanje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom	gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu	kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu	Crkvi
--	---	---	--	---	-------

Preporučuje se navesti primjere svetih dvadesetoga stoljeća.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik iznosi stajalište o tome koliko starogrčka, renesansna, suvremena i crkvena umjetnost pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve iz perspektive Kraljevstva Božjega.	– opisuje ikone Kristova raspeća i uskrsnuća predstavljene u pravoslavnoj ikonografiji – objašnjava osnovna obilježja starogrčke, renesansne, suvremene i pravoslavne umjetnosti, istražuje sličnosti i razlike među njima te iznosi svoje stajalište o tome kako svaka od njih prikazuje povjesne događaje koji su se zbili u Crkvi	– navodi glavne odlike ikona Kristova raspeća i uskrsnuća predstavljene u pravoslavnoj ikonografiji	– opisuje glavna obilježja starogrčke, renesansne, suvremene i pravoslavne umjetnosti	– prepoznaže specifičnosti svakog od navedenih stilova umjetnosti	– iznosi svoje stajalište o tome koliko svaka od navedenih umjetnosti pridonosi razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i prikazivanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve iz perspektive Kraljevstva Božjega

KONCEPT E: OBJAVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 3. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta	– navodi glavne ličnosti iz povijesti spasenja koji su bili izabranici Božji i prenositelji svijetu	– u osnovnim crtama opisuje	– prepoznaže da izvor Objave	– obrazlaže važnost Objave	– zastupa stajalište da

Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik zastupa stajalište da primjere Objave nalazimo u <i>Svetome pismu</i> i svetome predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima.	Objave – raspravlja o nastanku i važnosti svetoga predanja za crkvenu zajednicu i život Crkve tijekom povijesti – zaključuje da su svetopisamske ličnosti poput Noe, Abrahama, Mojsija itd. Bili izabranici Božji koji su primali i dalje bogoduho predavalii Njegovo Objave svijetu – raspravlja o tome ima li danas izabranika Božjih i koji su kriteriji da bismo prepoznali nekoga kao izabranika Božjega	glavne ličnosti iz povijesti spasenja koje su bili izabranici Božji, svjedoci i prenositelji poruka Objave	nalazimo u <i>Svetome pismu</i> i svetome predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima	koje se nalazi u <i>Svetome pismu</i> Staroga i Novoga zavjeta te svetoga predanja Crkve	primjere Objave nalazimo u <i>Svetome pismu</i> i svetom predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima
--	---	--	---	--	--

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD E. 3. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa životom Crkve i zastupa vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Kristovim riječima i djelima.	– navodi svetopisamske tekstove koji govore o vrijednostima molitve, vjere, pričešća i milosrđa – nabraja i opisuje evanđeoske događaje Kristovih čudesnih iscjeljenja bolesnika i drugoga nadnaravnog djelovanja – prepričava svetopisamske tekstove: <i>O vjeri i molitvi</i> (Mk. 11,23–26), <i>Tajna večera</i> (Mk. 14,22–24) i <i>O udovičinoj lepti</i> (Mk. 12, 41–44) – navodi i objašnjava smisao iscjeljenja i uopće čudesu u povijesti Crkve – povezuje život crkve u prvim kršćanskim vremenima sa životom Crkve u suvremenim okolnostima	– opisuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa sadašnjim životom Crkve – prepoznaće vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima	– u osnovnim crtama objašnjava evanđeoske događaje i Kristove priče sa sadašnjim životom Crkve – prihvaca vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima	– uspoređuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa sadašnjim životom Crkve – slijedi vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima	– povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa sadašnjim životom Crkve – zastupa vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Kristovim riječima i djelima

KONCEPT A: LITURGIJA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja	– opisuje elemente liturgije (liturgijski prostor,	– svojim	– u kratkim crtama	– tumači	– objedinjuje

i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objedinjuje različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita.	vrijeme, darovi, službe) i tumači njihov međusobni odnos – dovodi u vezu tekst liturgijskih molitava s elementima svete liturgije	riječima opisuje elemente svete liturgije i osnovne liturgijske molitve	prikazuje elemente svete liturgije i tekst liturgijskih molitava	elemente i strukturu svete liturgije u kontekstu liturgijskih molitava	različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita
--	--	---	---	---	---

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik kombinira teorijsko znanje s prakticiranjem vjere aktivnim dioništvom u liturgijskoj zajednici.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje liturgijski pristup (sjedinjenje s Bogom u pričešću) od drugih (teorijskih) pristupa Bogu – zaključuje da aktivnim sudjelovanjem u liturgijskoj zajednici stječemo smjelost prema Bogu – aktivno sudjeluje u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – djelomično povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere i spreman je postati aktivni dionik liturgijske zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – djelomično povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere pasivnim sudjelovanjem na liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere pasivnim sudjelovanjem na liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere aktivnim sudjelovanjem na liturgiji
<i>Na temelju tumačenja pojedinih liturgijskih tekstova (molitava) učenik može uvidjeti važnost ličnoga susreta s Bogom.</i>					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD A. 4. 3	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik liturgijskim molitvama utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije te odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu. veza mt goo c.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> – tumači liturgiju kao projavu Svetе Trojice – zaključuje da je liturgija događaj kojim cijela stvorena priroda dobiva vječni život u zajednici s Bogom – zaključuje da se život u Crkvi (liturgiji) proteže na život u cjelokupnosti i da je svaki čovjek odgovoran Tvorcu za prinošenje prirode – utvrđuje da kao dionik liturgijske zajednice treba biti društveno odgovoran (socijalno osjetljiv, ekološki osviješten...) 	<ul style="list-style-type: none"> – svojim riječima opisuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije – prihvaća predložene načine djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu 	<ul style="list-style-type: none"> – u kratkim crtama prikazuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije – ponaša se u skladu s predloženim načinima djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije – predlaže načine djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije – odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu

KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZAOVNI ISHOD B. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva ikona Svete Trojice; Istražuje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e (Srpske pravoslavne Crkve).	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje svaku pomjesnu crkvu kao punu Crkvu, a ne samo dio Crkve – objašnjava da se jedinstvo Crkve na vaseljenskoj razini ostvaruje u episkopu i liturgiji – ističe da Crkva nije univerzalna i bezlična, nego konkretna liturgijska zajednica, pod jednim episkopom, koja tada prepostavlja zajednicu sa svim drugim Crkvama – zaključuje da su svi episkopi međusobno ravnopravni i da nijedan episkop nije iznad drugoga, odnosno da nijedna pomjesna Crkva nije iznad druge – objašnjava ustrojstvo SPC-e 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Crkvu kao ikonu Svete Trojice – prepoznaće crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kako je Crkva ikona Svete Trojice – opisuje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je način postojanja Crkve ikona postojanja Svete Trojice – istiće crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e 	<ul style="list-style-type: none"> – zaključuje da je Crkva ikona Svete Trojice – istražuje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e
<i>Učenik prepoznaće jedinstvo Crkve u episkopu i euharistiju na osnovi opisa hirotonije (rukopolоženja) episkopa kao načalnika jedne liturgijske zajednice, bez kojega nema Crkve, a kojega rukopolоžu najmanje trojica episkopa koji su predstavnici drugih liturgijskih zajednica (crkava). Proučavajući crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-a, objašnjava što je sabor, sinod, patrijaršija, eparhija, crkveni sud...</i>					

KONCEPT B: CRKVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD B. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objedinjuje stečeno znanje o liturgijskom načinu postojanja Crkve i razvija spoznavaju da je i on aktivni dionik Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da je u Crkvi istinski način postojanja svijeta – prepoznaje da Crkva nije od ovoga svijeta, ali da jest u svijetu i da postoji radi spasenja cjelokupne tvorevine – zaključuje da liturgijskom načinu postojanja čovjeka i svijeta neizbjegno prethodi mijenjanje čovjekova odnosa prema Bogu, drugim ljudima i prirodi 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje da je liturgijski način postojanja Crkve istinski način postojanja svijeta i čovjeka – povezuje aktivno dioništvo u Crkvi sa sudjelovanjem u liturgiji 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje liturgijski način postojanja Crkve – daje primjere aktivna sudjelovanja u liturgijskom životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava liturgijski način postojanja Crkve – ističe važnost aktivna sudjelovanja u liturgijskom životu Crkve 	<ul style="list-style-type: none"> – objedinjuje stečeno znanje o istinskom načinu postojanja svijeta i čovjeka u Crkvi – ostvaruje se kao aktivni član Crkve Kristove

Učenik na osnovi učenja o liturgijskom postojanju Crkve, njezinim službama i ličnom odnosu koji čovjek u Crkvi ima s Bogom, drugim čovjekom i prirodom izvodi zaključak da je Crkva ikona i predokus sabranja svih i svega oko Krista u Kraljevstvu Božjem.

KONCEPT C: BOGOSLOVLJE I ŽIVOT (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objedinjuje stečeno znanje o istinama vjere i pravoslavno učenje o Svetoj Trojici te ih povezuje s kršćanskom antropologijom.	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje znanje o osnovama pravoslavne vjere i povezanost s temama bogoslovija (teologija, kristologija, pnevmatologija...) – uspoređuje značenje termina <i>ličnost</i> i <i>suština</i> – zaključuje da se čovjek kao ličnost ostvaruje isključivo u zajednici s drugim čovjekom – istražuje odnos između teologije (učenja o Svetoj Trojici) i kršćanske antropologije (učenja o čovjeku) – <i>čovjek je pozvan da postoji na način na koji postoji Bog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – prikazuje teorijsku podjelu bogoslovija prema temama i pravilno razvrstava upotrebu izraza <i>ličnost</i> i <i>suština</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – istražuje pojedine teme bogoslovija i određuje važnost pravilne upotrebe izraza <i>ličnost</i> i <i>suština</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – procjenjuje međusobni odnos pojedinih tema bogoslovija i razlikuje upotrebu izraza <i>ličnost</i> i <i>suština</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – predviđa nadilaženje teorijske podjele bogoslovija prema temama i razvija svetočačko poimanje ličnosti i suštine
<i>Učenik usvaja pravoslavno učenje o Svetoj Trojici razlikujući pojmove ličnosti i suštine. Formulom „jedna suština – tri ipostasi“ upućuje na ontološko jedinstvo Božanstva, istodobno naglašavajući samostalnost svake ipostasi: Oca i Sina i Svetoga Duha – Trojice jednosuštne i nerazdjeljive.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovje i život učenik preispituje izazove različitih (svremenih) egzistencijalnih situacija i tumači bogoslovne	<ul style="list-style-type: none"> – raspravlja o izazovima vremena u kojem živimo i različitim egzistencijalnim situacijama (grijeh i pad kao udaljavanje čovjeka od Boga, samoća, otuđenost, marginalizacija, stres...) U 	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje kritične egzistencijalne situacije i navodi da je njihovo rješenje vezivanje uz Boga i bližnjega 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće različite egzistencijalne probleme koji prate čovjeka i objašnjava da ih je moguće prevladati jedino u zajednici s Bogom i 	<ul style="list-style-type: none"> – rangira osnovne egzistencijalne probleme koji prate čovjeka i objašnjava da ih je moguće prevladati jedino u zajednici s Bogom i 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje suvremene kritične egzistencijalne situacije, povezuje ih s udaljavanjem čovjeka od Boga i bližnjega te tumači da ih je moguće prevladati

odgovore na odabrane primjere. veza mt ikt b.5.3. veza mt pod. a.5.1.	svjetlu iskustva Crkve veza mt oisr a.5.1. – predviđa kršćansko stajalište prema suvremenom shvaćanju slobode i ličnosti – zaključuje da je čovjek biće odnosa		bližnjega	drugim čovjekom	jedino u zajednici ljubavi i slobode s Bogom i drugim čovjekom
<i>Učenik zaključuje da ličnost, čovjek, nikada ne smije biti tretirana kao stvar – svedena na predmet ili broj, nego isključivo kao jedinstvena i neponovljiva. Oslanjajući se na kršćansku antropologiju, bogoslovni razmišlja o različitim problemima morala, egoizma, potrošačkoga društva, diskriminacije...</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD C. 4.3	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Bogoslovje i život učenik objedinjuje stečeno znanje i iskustvo „života u Kristu“ i povezuje sa životom u multireligijskome društvu i multikulturalnom svijetu oko sebe. veza mt oisr c.5.4.	– odbacuje stereotipe i predrasude koji su nametnuti izvana – prepoznaje sve ljude kao braču – djecu jednoga Oca nebeskoga (tko je naš bližnji?) – objašnjava Kristovu poruku o ljubavi prema neprijatelju – objašnjava pojam <i>mir Kristov</i> – razvija odnose prema drugom čovjeku na temelju zapovijedi Božje o ljubavi prema Bogu i bližnjemu, poštujući slobodu i neponovljivost svake osobe	– navodi osnovna obilježja kršćanskog etosa i prikazuje važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja	– prepoznaće osnovna obilježja kršćanskog etosa i procjenjuje važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja	– objašnjava osnovna obilježja kršćanskog etosa i osvješćuje važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja i u svim konkretnim situacijama	– usvaja osnovna obilježja kršćanskog etosa i prihvaca važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja i u svim konkretnim situacijama

Evanđeoski tekstovi: Ljubav prema Bogu i prema bližnjemu(Lk. 10,30), Ljubav prema neprijatelju(Mt. 5,44), razgovor Kristov sa ženom Samarijankom (Jn.4,7)... Učenik promišlja o smislu mira (mir Kristov, mir u sebi i odnosu prema drugima; odsutnost mira prouzročena je prisutnošću grijeha; odgovornost kršćana za promicanje dobra u svijetu). Za ostvarenje bilo koje promjene u društvu kršćani su pozvani neprestano aktivirati vječne kršćanske istine živeći po njima u svim konkretnim danostima svojega vremena.

KONCEPT D: PODVIG I UMJETNOST (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik povezuje podvig i zadužbinarstvo sa spasenjem.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi da su gotovo svi srednjovjekovni kraljevi i carevi stavljali sebi u sveti zadatak podizati crkve i manastire u kojima će se Boga proslavljati, a narod produhovljivati i prosvjećivati – uspoređuje njihov stil života prije i poslije monašenja – objašnjava osnovne razlike u sagledavanju smisla života i doživljavanja kršćanskih životnih načela prije i poslije primanja postriга 	<ul style="list-style-type: none"> – nabralja najvažnije srednjovjekovne kraljeve i careve koji su se tijekom svoje vladavine istaknuli zadužbinarstvom 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava njihov motiv i želju da narodu i Crkvi ostave nešto što su cijelog života mukotrpno stjecali i što nisu ostavili naslijednicima 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće, izdvaja i imenuje najpoznatije crkve i manastire koje su spomenuti vladari ostavili iza sebe 	<ul style="list-style-type: none"> – ocjenjuje da su srednjovjekovni vladari odricanjem od zemaljske slave i uživanja pokazali da slijede put Kristov, ujedno opominjući i podsjećajući potomstvo što je najvažnije na čovjekovu životnom putu
<i>Učenik imenuje i u kratkim crtama opisuje zadužbine srednjovjekovnih vladara.</i>					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD D. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava zašto su se pravoslavni umjetnici opredijelili za ikonografiju, a ne za skulpturu iako su im skulpture bile bliže i geografski i kulturno s obzirom na to da je većina prvih kršćana bila helenske kulture – otkriva zašto prvi kršćani u Crkvi nisu upotrebljavali ikone, odnosno slike na drvu ili zidu, a ni rezane likove i kipove za prenošenje svoje vjere – povezuje kršćansku književnost (Davidovi psalmi, Života svetih...) sa svjetovnom književnošću 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kako su se i kada pravoslavni kršćani opredijelili za upotrebu ikona – nabralja najvažnija dostignuća iz crkvene književnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – ističe da je tijekom povijesti bilo i onih koji su osporavali i zabranjivali upotrebu slikarske umjetnosti u Crkvi – objašnjava njihovu važnost za Crkvu i razvoj crkvene umjetnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva zbog čega su pojedini bizantski carevi i crkveni velikodostojnici tijekom povijesti zabranjivali upotrebu slikarske umjetnosti u Crkvi – otkriva koliko su pisci crkvenih književnih djela bili bogoduhni ljudi koji su prenosili svijetu Božju 	<ul style="list-style-type: none"> – objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim

				poruku	
<p>Učenik prepoznaće da je cjelokupna ikoničnost crkvene umjetnosti usmjerena prema predstavljanju konkretnoga događaja i načina postojanja svijeta u budućem vijeku – eshatonu. Razvija svijest da su ikone, glazba, arhitektura, životi svetih itd. umjetnička djela i svjedočanstvo Crkve, čovjekove vjere te podviga u svetosti života, predočavajući da se s pomoću njih svijetu predstavlja konkretan odnos ljubavi prema drugom čovjeku, prirodi i Bogu.</p>					

KONCEPT E: OBJAVA (SREDNJA ŠKOLA)					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 4. 1	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik objašnjava zašto su Sveto pismo i Sveti predanje kao izvori vjere neodvojivi jedno od drugoga i važni za njegov život te da se Bog neprestano otkriva u Crkvi.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaće Sveti predanje kao neodvojivo od Svetoga pisma – dokazuje da se Sveti pismo i Sveti predanje međusobno dopunjaju i da su jednak izvor vjere i istinitosti učenja – prepoznaće svetosavlje kao autentični izraz vjere, put koji vodi u život vječni u Kraljevstvu Božjem – prepoznaće kosovski zavjet kao eshatološko opredjeljenje naroda 	<ul style="list-style-type: none"> – u osnovnim crtama opisuje glavne elemente Svetoga predanja 	<ul style="list-style-type: none"> – uz učiteljevu pomoć opisuje glavne elemente Svetoga predanja i prepoznaće poveznice između Svetoga pisma i svetoga predanja 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno opisuje glavne elemente Svetoga predanja i daje primjer veze između Svetoga pisma i svetoga predanja 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava zašto su Sveto pismo i Sveti predanje kao izvori vjere neodvojivi jedno od drugoga i važni za njegov život
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 4. 2					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD E. 4. 2	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjerouauk u konceptu Objava učenik tumači konkretnе svetopisamske sadržaje i primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi.	<ul style="list-style-type: none"> – tumači svetopisamske tekstove koji govore o važnosti slušanja riječi Božje i življenja prema njoj (priča o sijaču i sjemenu, Mk. 4,5–23) i čekanja Kristova drugog dolaska (Mk. 13,5–36) – prepoznaće potrebu revnosti (ustrajnosti) u vjeri i budnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – navodi svetopisamske tekstove koji govore o važnosti slušanja riječi Božje i življenja prema njoj te čekanja Kristova drugog dolaska. – primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi 	<ul style="list-style-type: none"> – vjerno tekstu prepričava neke temeljne svetopisamske sadržaje – primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači većinu konkretnih svetopisamskih sadržaja – primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, 	<ul style="list-style-type: none"> – tumači konkretnе svetopisamske sadržaje – primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu,

	zbog Kristova obećanja da će ponovno doći		prema Bogu, čovjeku i prirodi	čovjeku i prirodi	čovjeku i prirodi

Nije lektorirano

E. POVEZANOST PREDMETA S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVnim PODRUČJIMA, MEĐUPREDMETNIM TEMAMA I OSTALIM NASTAVNIM PREDMETIMA

Nastavni predmet Pravoslavni vjerouauk prema tematskom sadržaju koji se uči i poučava pripada društveno-humanističkom odgojno-obrazovnom području. Poveznice se ostvaruju i s ostalim odgojno-obrazovnim područjima, prije svega s umjetničkim i jezično-komunikacijskim. Problematiziranjem aktualnih tema tijekom učenja i poučavanja Pravoslavnoga vjerouauka ostvaruje se korelacija i s područjima poput prirodoslovnoga. Pravoslavni vjerouauk sagledava opću sliku svijeta te u njoj čovjeka i prirodu stavljenu u kontekst odnosa prema Bogu. Odnos Bog – čovjek – priroda jest prostorno-vremensko zajedništvo, ali s eshatološkim očekivanjem punog ostvarenja te zajednice u Kraljevstvu Božjem. Učenik se potiče na aktivno dioništvo u toj zajednici. U sklopu Pravoslavnoga vjerouauka razvija svoj vjerski, kulturni i društveni identitet. U povezanosti s međupredmetnim temama iznesenima u Okviru nacionalnoga kurikuluma učenik istražuje i otkriva važnost pripadnosti zajednicama (prije svega Crkvi), zaštite i očuvanja okoliša kao Božje tvorevine, duhovnog i tjelesnog zdravlja, smisao raznolikosti učenja, korisnost komunikacijskih i informacijskih tehnologija u vjerskom životu, kako biti poduzetan (npr. u osmišljavanju ideja i provedbi aktivnosti kojima se pomaže drugima) te što znači biti građanin, prije svega pravoslavni kršćanin koji svojim životom svjedoči vjeru poštujući druge i pokazujući čovjekoljubivost. Navedene međupredmetne teme u sklopu Pravoslavnoga vjerouauka razvijaju generičke i specijalne kompetencije učenika:

- komunikaciju na materinskom jeziku – istraživanje i svladavanje pravoslavnog nazivlja i pojmovlja
- učiti kako učiti – razvijati aktivni vjerski život
- socijalno-građanske kompetencije – biti dijelom crkvene zajednice
- inicijativnost i poduzetnost – društveno koristan i humanitarni rad
- kulturnu svijest – izražavanje u sklopu pravoslavnih običaja i u vjerskom stvaralaštvu (crkvena umjetnost).

Poznavanje vjere i religije proširuje i produbljuje odgovore na mnoga pitanja raznih disciplina i školskih predmeta: filozofije, psihologije, etike, povijesti, književnosti, umjetnosti, sociologije, prava itd. Kad je riječ o ostalim predmetima, sadržaj Pravoslavnoga vjerouauka najviše se povezuje s Hrvatskim jezikom ili materinskim jezikom, Poviješću, Geografijom, Likovnom kulturom te Glazbenom kulturom.

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA

Iskustva učenja

Odgojno-obrazovni proces Pravoslavnoga vjerouauka podrazumijeva stjecanje i razvoj znanja, vrijednosnih stajališta, stavova, svevremenih vrijednosti i sudova te vještina unutar vjerskog i liturgijskog života učenikove ličnosti. Temelj za poučavanje jest liturgijska katehizacija, koja znači uvođenje čovjeka u liturgiju kao ličnu zajednicu Boga i čovjeka u Kristu. Liturgijsko sabranje osnova je postojanja svijeta i čovjeka, a ne njegova nadgradnja. Takva katehizacija pretpostavlja shvaćanje postojanja utemeljenoga na slobodi kao zajedništvu u ljubavi s drugom ličnošću, a ne na sebi kao jedinku - individualisti. Najprije u učeniku treba izgraditi svijest o biću kao zajednici ličnosti, odnosno o ličnosti kao zajednici slobode s drugom ličnošću, i to na temelju općega životnog iskustva, učenja Crkve o Božjem postojanju kao zajednici ličnosti i liturgijskog iskustva kršćanskoga postojanja, odnosno postojanja Crkve koje upućuje na ontološki izraz zajedništva ličnosti. Liturgijski i dogmatski aspekt Crkve valja dovesti u vezu jedinstva, tj. identičnosti. To znači da se vjera u Boga, znanje o Bogu, sloboda, ličnost, ljubav poistovjećuju s liturgijskim postojanjem čovjeka koje je način postojanja i djelovanja u odnosu s Bogom, drugim ljudima, sa svijetom i samim sobom. Ciljevi nastavnoga predmeta ostvaruju se tako da učenik proširuje i produbljuje znanje, razvija vještine i umijeća te utvrđuje stajališta tijekom i izvan nastave, odnosno dijalogom i radom

u skupini (timu), paru i samostalno. S obzirom na odgojnu funkciju i glavni cilj Pravoslavnoga vjeronauka viđen u zajedništvu, iskustva učenja i rad u zajednici najviše pridonose razvoju kompetencija izražavanja, vođenja dijaloga, prihvaćanja različitosti, povezivanja u vjersku i društvenu zajednicu. Odgojno-obrazovni proces treba organizirati u skladu s nastavnim principima (načelima): vjerske utemeljenosti, očiglednosti, povezivanja naučenoga sa životnom praksom, dobne i individualne primjerenošti, diferencijacije, sistematicnosti i postupnosti, svjesne aktivnosti, trajnosti znanja vještina i navika te principom racionalizacije i ekonomičnosti. U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda treba primjenjivati raznovrsne aktivnosti koje sadržavaju slušanje i razgovor o danoj temi, igru ilustriranje, dramatiziranje, pjevanje, upotrebu različitih medija i sredstava, demonstriranje i vrednovanje postignutoga. Pri izboru aktivnosti treba uzeti u obzir učeničke potrebe da se bave nečim stvarnim, korisnim i za njih ponaosob za zajednicu kako bi uvidjeli (otkrili) i doživjeli smisao onoga što uče. Treba poticati učeničku aktivnost i inicijativu u osmišljavanju načina učenja i ostvarivanja tematskih sadržaja te vrednovanja. Kako bi se ostvarili očekivani odgojno-obrazovni ishodi kod svakog učenika, iskustva učenja potrebno je prilagoditi učeničkoj dobi i psihološkoj osjetljivosti učenika određivanjem stupnja primjerene količine tematskih sadržaja te primjenom različitih odgojnih i pedagoško-didaktičkih metoda.

Uloga učitelja

Budući da se metoda prenošenja iskustva vjere temelji na pravoslavnom shvaćanju ličnosti, potrebno je naglasiti da je (vjero)učitelj kao „liturg“ ključna figura i da o odnosu koji ostvari s učenicima ovisi njihovo učenje i razvoj te dgojno-obrazovni proces. Osnovna je postavka vjeronauka u tome da se odnos učitelj – učenik sastoji u slobodnom odnosu evanđeoske ljubavi – poslušnosti u kojemu će učenik i učitelj biti u radosti evanđelja. Učitelj potiče razvoj i učenje gledajući u učeniku jedinstvenu i neponovljivu kršćansku ličnost koju treba voditi kroz odgojno-obrazovni proces razvijajući kompetencije i usvajajući kršćanske vrijednosti. Svojim čovjekoljubivim odnosom animira i potiče učenika prema njegovim sklonostima, motivira ga različitim pohvalama, vrednovanjem i izražava očekivane rezultate te put do njihova ostvarenja. Učitelj pruža neprestanu potporu pokazujući i, ako je potrebno, usmjeravajući na pravi smjer u učenju. On je mentor, koordinator, organizator i upravitelj odgojno-obrazovnoga procesa, ali te se uloge postupno mijenjaju i on postaje suradnik, savjetnik i pomoćnik tijekom transformacije obrazovanja u samoobrazovanje. U poučavanju ističe bitne, ključne i nosive pojmove od kojih se sastoji struktura tematskih sadržaja kako bi učenik u procesu učenja lakše stekao znanja, sveladao vještine i oblikovao stajališta izražena odgojno-obrazovnim ishodima. Učitelj uspostavlja lični odnos s učenikom u kojem se ličnost doživljava na autentično pravoslavjanu način. Izgradnja međusobne vjere i povjerenja između učitelja i učenika jest paradigmatiski pristup vjeronaučnom odgojno-obrazovnom procesu. Učitelj gaji duh zajedništva među učenicima direktnim (neposrednim), indirektnim (posrednim) i kooperativnim metodama. S obzirom na to da učenici imaju različite potrebe i mogućnosti, učitelj pristupa učeniku, prilagođava određeni tematski sadržaj i zadatke njegovim sposobnostima imajući na umu dob, razlike u iskustvu, tempu i ritmu rada, motivaciji, stajalištima prema izvršavanju školskih zadataka i drugim osobinama. Diferencijaciju je moguće provesti na nekoliko načina: dijeljenjem tematskih sadržaja na više razina, dijeljenjem (grupiranjem) učenika prema njihovim interesima, ponudom različitih izvora znanja uz mogućnost da učenici sami izaberu kojima će se koristiti te napisljetu projektom nastavom. Učenik koji pokazuje darovitost dobiva dodatne zadatke poput iscrpna istraživanja pojedine teme. Posebnu pozornost učitelj posvećuje učeniku koji slabije ostvaruje očekivane ishode i učenicima s teškoćama. Individualizirani pristup u ostvarivanju ciljeva odgojno-obrazovnoga procesa ostvaruje se unutar razrednog odjela u kojemu učenici pružaju potporu i pomažu jedni drugima. Najvažnije je da se svaki učenik osjeća važnim i jedinstvenim dionikom školske zajednice, a u kršćanskom smislu neponovljivom i jedinstvenom ličnošću.

Materijali i izvori

U odgojno-obrazovnom procesu Pravoslavnoga vjeronauka u svrhu učenja i poučavanja upotrebljavaju se različiti materijali i izvori. Na prvome mjestu izdvajaju se pisani materijali i izvori: *Sveto pismo*, udžbenici, priručnici, enciklopedije, leksikoni, knjige i članci bogoslovnoga karaktera te povjesno-geografske karte. Posebno mjesto zauzimaju multimedijiški sadržaji i informacijsko-komunikacijska tehnologija kao suvremeni mediji. Svakako, treba naći pravu mjeru primjene različitih resursa i poticati njihovu odgovornu

i racionalnu upotrebu. U kontekstu ličnosti nezamjenjivi su izvori iskustva i doživljaja sâm učitelj i liturgijsko sabranje.

Okolina

Učionica ili predmetni kabinet (ako uvjeti to dopuštaju) primarno su mjesto izvedbe odgojno-obrazovnoga procesa Pravoslavnoga vjeronauka. Kako bi se bolje razumjeli i ostvarili pojedini odgojno-obrazovni ishodi, nastava se može izvoditi u hramu ili prirodi (terenska nastava i poklonička putovanja). Zbog višestruke korelativnosti vjeronaučni odgojno-obrazovni proces može se izvoditi u suradnji s ostalim predmetima, prije svega onima koji pripadaju društveno-humanističkoj skupini. Karitativni nastavni sadržaji ili oni koji se odnose na društvenu angažiranost mogu se učiti i poučavati u izvanškolskoj okolini. Suradnja s predstvincima i zajednicama lokalne, regionalne ili državne uprave te predstvincima drugih vjerskih zajednica u humanitarnim, ekološkim i sličnim projektima svakako može biti poticajna za učenika. Raznoliki prostorno-vremenski uvjeti u kojima učenik ostvaruje pojedine odgojno-obrazovne ishode omogućuju mu lakše razumijevanje svijeta oko sebe, socijalizaciju i prepoznavanje svog pravog mesta kao kršćana u svijetu.

Određeno vrijeme

Nastavni predmet Pravoslavni vjeronauk uči se i poučava tijekom odgojno-obrazovnoga procesa u školi, no odgojno-obrazovni ishodi mogu se ostvariti i u izvanškolskom radu (učenje kod kuće, domaći zadaci, liturgijske aktivnosti). Učenik tijekom odgojno-obrazovnoga procesa prema godini učenja i zastupljenosti vjeronaučnoga koncepta (Liturgija, Crkva, Bogoslovije i život, Objava, Podvig i umjetnost) provodi različito vrijeme u učenju pojedinoga koncepta. Ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda pojedinoga koncepta u svakoj godini učenja zahtijeva najmanje sedam nastavnih sati, a najviše dvadeset pet. S obzirom na to da je učitelj autonoman u procjeni količine zastupljenosti tematskih sadržaja pojedinoga koncepta, predloženi broj nastavnih sati može varirati.

Grupiranje djece i učenika

Učenici koji pohađaju nastavu Pravoslavnoga vjeronauka na različitom stupnju usvajaju različite tematske sadržaje i pokazuju interes za njih. Oni koji trebaju više potpore u radu, mogu razvijati sposobnosti i znanje u radu u skupini (timskom radu) uz darovite učenike. Podjela se može temeljiti i na tome da daroviti učenici budu u zajedničkoj skupini kako bi bolje upoznali pojedine tematske sadržaje za koje pokazuju posebno zanimanje. Potencijal razrednog odjela iskorištava se za uspješnije učenje u sklopu interaktivne nastave. Pod time se misli na suočavanje sa stvarnim problemima u ljudskim odnosima u razrednoj i školskoj zajednici, lokalnoj i široj zajednici. U prvom i drugom ciklusu osnovne škole asocijациje, ilustracije i ciljani projekti potiču učenike na jasnije izražavanje, međusobno poštovanje i nadasve kršćansku ljubav. U ostalim ciklusima, uz navedeno, učenici se potiču na razvoj rasprave i preciznije iznošenje stajališta. Učitelj prema osobnoj prosudbi prepoznaje ključne probleme i mogućnosti u razvoju učenika te njihove potencijale kojima pridonose razvoju osjećaja pripadnosti zajednici. Unutar odgojno-obrazovnoga procesa projektima i konkretnim radom u društvenoj zajednici moguće je učenike podijeliti u skupine neovisno o razredu koji pohađaju (u mješovite skupine s određenim zadatcima). Budući da se broj učenika koji pohađaju izbornu nastavu Pravoslavnoga vjeronauka razlikuje, u pojedinim slučajevima, kad je u razrednom odjelu manje učenika, trebaju se podijeliti u kombinirane razredne odjele (istoga godišta ili različitih godišta). Ako se učenici trebaju podijeliti u skupine prema godištu, to se čini prema načelu bližih godišta, a odgojno-obrazovni proces učitelj planira vodeći računa o konceptualnom pristupu.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU

Pravoslavni vjeronauk potiče razvoj svijesti učenika o zajedništvu unutar vjerske (liturgijske) i društvene zajednice te o pravoslavnoj duhovnoj baštini i identitetu, ali i otvorenom odnosu prema pripadnicima drugih (ne)religijskih zajednica. Učenička postignuća vrednuju se prema stečenome znanju, sviđanim vještinama i oblikovanim stajalištima koja dobivaju puninu smisla u ostvarenju kršćanskog etosa. Vrednovanje sadržava kvalitativnu i kvantitativnu procjenu učeničkih postignuća, zalaganja, odnosa prema drugima u kontekstu odgovornosti i suradnje. Vrednovanje postignuća učenika prepostavlja uporabu različitih oblika sustavnog praćenja i vrednovanja kako bi se unaprijedio proces učenja i napredovanja učenika, što nadilazi praksu brojčanog ocjenjivanja.

Elementi vrednovanja zastupljeni su u svim odgojno-obrazovnim ciklusima. To su:

- a) sadržaj vjere – usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda na kognitivnoj razini
- b) stvaralaštvo – usvojenost i primjena odgojno-obrazovnih ishoda na psihomotoričkoj razini
- c) kultura komunikacije – razvoj ispravnih stajališta prema sebi, drugima i radu.

Vrednovanje u Pravoslavnom vjeronauku slijedi tri osnovna pristupa vrednovanju navedena u Okviru nacionalnoga kurikuluma:

- *vrednovanje za učenje*
- *vrednovanje kao učenje*
- *vrednovanje naučenoga*.

Prvim dvama pristupima potiče se promišljanje o učenju i dosadašnjim rezultatima, usmjerava na sljedeće aktivnosti i osnaže kapacitet učenika za učenje. U pravilu ti oblici vrednovanja ne završavaju ocjenama, nego se naglašava razmjena informacija i iskustava o procesima učenja i usvojenosti znanja, stajališta i vještina. Vrednovanje i poučavanje planiraju se zajedno kako bi se vrednovanjem dobile jasne, specifične, pravodobne i konstruktivne informacije. U temeljima su vrednovanja cjeloviti pristup praćenja i poticaj individualnog razvoja svakog učenika. Svrha tih dvaju pristupa vrednovanja jest učeničko samovrednovanje. Učenik uči vrednovati svoja postignuća i pronaći mogućnosti za poboljšanje učenja, u čemu mu pomaže učiteljeva povratna informacija (npr. dnevnik rada, anketa, popis za provjeru itd.).

Vrednovanje naučenoga uzima u obzir razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda i njihova je procjena kod učenika nakon učenja određenoga tematskog sadržaja ili na kraju pojedinoga odgojno-obrazovnog razdoblja te je u skladu s predloženim razinama usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. U Pravoslavnom vjeronauku vjera i povjerenje između učenika i učitelja pridonose kvalitetnijoj refleksiji i senzibilnosti učenika u učenju.

Učenička postignuća vrednuju se opisno i brojčano. Opisno praćenje uključuje sustavno i kontinuirano vođenje bilježaka o učeničkim interesima, aktivnostima i postignutim odgojno-obrazovnim ishodima, imajući na umu posebnost vrijednosne perspektive Pravoslavnoga vjeronauka. Učitelj treba prosuditi koju vrstu vrednovanja primijeniti kako bi učeniku pomogao u samovrednovanju, odnosno kako bi imao uvid u razinu ostvarenosti rezultata te našao rješenje kad iskršnu eventualne teškoće. Brojčano praćenje iskazuje se brojčanim ocjenama. Ocjene ne moraju pratiti razine usvojenosti određenih odgojno-obrazovnih ishoda unutar koncepta predmeta, ali u nekim slučajevima to mogu. Zbog odgojne zadaće predmeta preporučuje se pronaći u učeničkom radu i ponašanju elemente za pozitivne ocjene.

Preporučene metode poticanja učeničkih postignuća pismene su i usmene pohvale kojima se može vrednovati doprinos učenika u stvaranju poticajna ozračja u radu, izgrađivanju i očuvanju dobrih međuljudskih odnosa. Tako se osiguravaju motiviranost i osposobljenost učenika za cjeloživotno usvajanje i razumijevanje tematskih sadržaja Pravoslavnoga vjeronauka. Dokaz usvojenosti pojedinog odgojno-obrazovnog ishoda jest pokazni razvoj predmetnih kompetencija: aktivno sudjelovanje u dijalogu uz poštovanje mišljenja drugih; verbalno, pismeno ili ilustrativno-demonstrativno izražavanje; prakticiranje vjerskoga života i kršćanskih vrijednosti. Izvješće o postignućima učenika treba biti transparentno za učenika, roditelje i ostale čimbenike odgojno-obrazovnoga procesa. Ono se ne svodi samo na obavijest o ocjene.

jeni, nego se nastroje kvalitetnije i detaljno opisati ukupnost i kvaliteta postignuća učenika u pojedinom obrazovnom ciklusu.

Navedeni elementi vrednovanja jednako su vrijedni pri određivanju zaključne (pr)ocjene u svim ciklusima iako je u prvom ciklusu naglasak na kulturi komunikacije, u drugom i trećem na stvaralaštvo, a u četvrtom i petom na sadržaju vjere.

Kvalitativni osrvt odnosi se na procjenu generičkih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te na komunikaciju i suradnju. Njime se opisuje što učenik zna i može, u čemu je posebno uspješan, a u kojim elementima treba potporu.

H. POJMOVNIK

AMIN – Amen, neka tako bude, istina

ANAFORA - liturgijska molitva uznošenja (prinošenja) darova

ANTIFONI – opći naziv za crkveni himan ili dijelove *Psaltira*; crkvene pjesme u kojima se slavi utjelovljenje Isusa Krista, Sina Božjega; pjevaju se uglavnom s dviju pjevnica ili s dva zbara istodobno: jedan zbor započinje navedene pjesme, a drugi ih dovršava

ANTIMINS - platno na kojem se služi Liturgija, a u koje su ušivene svete moći

APOSTOLSKO PREJEMSTVO – nasljeđe, načelo crkvenoga prava prema kojemu crkvena jerarhija neposredno proizilazi iz niza rukopaganja, koje je postavio sâm Isus Krist preko apostola

BOGOLJUBLJE – ljubav prema Bogu

BROJANICA – krunica

BUKVAR – knjiga namijenjena početnicima koji trebaju naučiti čitati i pisati cirilicu (pravoslavni bukvar – knjiga namijenjena onima koji su tek kršteni i koji trebaju naučiti osnovne istine pravoslavne vjere)

KRALJEVSTVO NEBESKO – kraljevstvo nebesko

ČASOSLOV – jedna od pravoslavnih bogoslužnih knjiga

ČOVJEKOLJUBLJE – ljubav prema čovjeku

DKORABLJI (KOVČEGU, ŠKRINJI) – platneni prekrivači za diskos i putir koji se upotrebljavaju u liturgiji

DETINJCI - crkvani blagdan posvećen djeci koji se proslavlja u predbožićno vrijeme

DISKOS – krug, kolut, okrugla ploča; liturgijski predmet u obliku tanjurića na kojemu se za liturgije nalazi kruh, tj. poslige, nakon pretvorbe, tijelo Kristovo

DOMOSTROJ – plan, pothvat, projekt; božanski plan kako da se svi ljudi spase; izgrađivanje (izgradnja) spasenja po providnosti Božjoj;

EPARHIJA – biskupija, u Pravoslavnoj Crkvi označava crkveno-administrativno područje kojim upravlja episkop

EPISKOP – prvosvećenik, svećenički starješina, biskup; svećenik najvišega čina koji rukopolaže druge svećeničke osobe u Pravoslavnoj Crkvi

ESHATON – kraljevstvo Božje

ETOS – moralni karakter, priroda, temperament; navika, običaj

EUHARISTIJA – blagodarenje, zahvalnost, euharistija

GOSPOD – Gospodin (Bog)

KRISTOLOGIJA – crkveni nauk o Kristu, drugoj osobi Sv. Trojstva

IPOSTAS – osoba, hipostaza; izraz kojim se u Pravoslavnoj Crkvi određuje posebnost svake osobe Sv. Trojstva – Oca, Sina i Duha Svetoga; označava ono što je trojstveno u biti Sv. Trojstva (*hipostaza je izraz koji se upotrebljava u katoličkoj teologiji, tj. hrvatskome teološkom nazivlju*)

JEDNOSUŠTNO – istobitno

JEKTENIJA - niz kratkih molitvi koje izgovara svećenik ili đakon tijekom bogoslužja dok vjernici odgovaraju

JELEOSvećenje – sveta tajna (sakrament) u kojoj se prema propisanim molitvama bolesnici pomazuju svetim uljem radi ozdravljenja

JERARH – episkop, metropolit, patrijarh; najviši čin tročlane jerarhije

JERARHIJA – ustroj u Crkvi putem kojega su svi članovi crkvene zajednice, od najviših prvosvećenika do posljednjega vjernika, ujedinjeni u svetu svezu radi neprestana duhovnog napredovanja i usavršavanja

JERES – hereza

KONDAK – naziv za pravoslavni crkveni himan ili pohvalnu bogoslužnu pjesmu u čast blagdana ili svetca

KOZMOLOGIJA – znanost koja proučava i pokušava objasniti nastanak i evoluciju svemira; crkveni nauk o postanju i uređenju svijeta

KRST – križ

KTITOR – osnivač, utemeljitelj, zadužbinar; naziv za utemeljitelja, pokrovitelja ili samo priložnika crkve i samostana (manastira)

KOPLJE – nož, bodež; specijalno izrađen kratki nožić u obliku kopinja s drvenom ručkom koji se upotrebljava u pripremanju liturgijskoga kruha za pričest

KRSNA SLAVA – proslava svetca obiteljskoga patrona

LIČNOST – jedinstveno i neponovljivo biće koje ne može postojati samo za sebe, nego jedino u zajednici s drugim

LOGOS (LOGOS) – razum, riječ, smisao; druga božanska osoba

MANASTIR – samotna utvrda, samostan; obitavalište u koje se povlače oni koji su se posvetili Bogu i koji su pobegli od svjetovnoga, mirskog života i meteža; u njemu monasi žive u strogu podvizavanju, postu, molitvi, cjealomudrenosti (moralnoj čistoći), poslušnosti i siromaštvo

MATERICE - blagdan posvećen majkama koji se proslavlja u predbožićno vrijeme

MIROPOMAZANJE – sveti sakrament koji se vrši neposredno po krštenju, a označava silazak blagodati Duha Svetoga na novokrštenoga

MOĆI – moći, zemni ostaci, dijelovi ili samo čestice tijela nekog svetca

MONAH – sâm, samac; onaj koji provodi osamljenički život u samostanu, koji je dao zavjet bezbračnosti, siromaštva i bezuvjetne poslušnosti

NAFORA – ostatak od prosfore (kruha koji je namijenjen za bogoslužnu upotrebu) koji se dijeli vjernicima poslije liturgije

NAOS - brod crkve (središnji dio crkve-hrama)

ONTOLOGIJA – filozofska disciplina koja raspravlja o bitku te njegovim općim temeljnim i konstitutivnim odrednicama

OPIT – iskustvo

UTJELOVLJENJE – inkarnacija, ključni kršćanski teološki pojam – označava Boga koji je postao čovjek (*plot* – tijelo); prema kršćanskom učenju, to se zbilo rođenjem Isusa, Sina Božjega, od Djevice Marije, zvane Bogorodice

PARIMEJI – odabrani odjeljci iz Sv. pisma Staroga zavjeta koji se čitaju u bogoslužju

PAROHIJA – župa

PNEVMATOLOGIJA – učenje o Duhu Svetome u Crkvi, bogoslovna znanost o Duhu Svetome, trećoj božanskoj osobi

POMJESNA CRKVA – lokalna (autokefalna – samostalna) crkva

PODOBIE – stanje savršenstva koje je pozvan dostići čovjek, koji je stvoren prema liku i podobiju Božjemu, a koje je izgubio padom u grijeh i koje ponovno zadobiva u Isusu Kristu; usmjeravanje i kretanje lika prema Božjemu savršenstvu

PODVIG – pothvat, napor, trud, žrtva (kretanje prema...).

PRASLIKE – starozavjetni događaji i ličnosti koji najavljuju (predstavljaju) događaje i ličnosti iz Novoga zavjeta

PRIPRATA - ulazni dio pravoslavne crkve

PROSKOMIDIJA – prinošenje, bogoslužno pripremanje kruha i vina koje svećenik vrši u oltaru prije početka liturgije

PUTIR – kalež, liturgijski predmet, čaša s drškom koja služi za osvještavanje vina (razblaženoga vodom) iz koje vjernici primaju svetu pričest

PRIČEŠĆE – pričest

PROJAVITI – pokazati, prikazati; objaviti; otkriti; posredno objaviti

KATOLIČKA CRKVA-

SABRANJE – okupljanje, sabiranje (sabranje oko episkopa na liturgiji)

SINOD – sinoda

SLUŽEBNIK – svećenička knjiga u kojoj je izložen poredak svete liturgije, jutarnjeg i večernjeg bogoslužja

STAREČNIK – zbirka priča o krjepostma koje nam se prikazuju kroz monaški život

SVEĆENIK – svećenik

SVETA TROJICA – Sveti Trostvo

SVETAJNA - izraz koji se upotrebljava za liturgiju, euharistiju

TREBNIK – bogoslužna knjiga u kojoj su izložene molitve koje svećenik čita prilikom tijekom vršenja pojedinih svetih tajni i obreda (sakramenata i sakramentalija)

TRIJADOLOGIJA – crkveni nauk o Sv.Trojstvu

TROPAR – kratka crkvena molitvena pjesma koja sadržava bît blagdana za koji je napisana

USJEKOVANJE – sjećanje, odsjecanje (glave sv. Ivana Krstitelja).

USPENJE – usnuće, san, smrt (Presvete Bogorodice)

VAZNESENJE – uzašašće (Gospodina Isusa Krista na nebo četrdeseti dan nakon uskrsnuća)

VOZGLAS – završna rečenica u određenoj molitvi na bogoslužju

NA ČELU S – na čelu s(a)

KRJEPOST – čovjekova pozitivna osobina

VAVEDENJE - blagdan uvođenja Presvete Bogorodice u jeruzalemski hram

VRLINOSLOV – pravoslavni crtani film i tekst za djecu koji privlačno i kreativno obrađuje kršćanske krjeposti

VHOD – ulazak; vhodom se nazivaju dva čina u božanstvenoj liturgiji i jedan na večernjoj službi Božjoj

ZVJEZDICA – dvije male, uske polukružne metalne poluge spojene u obliku križa koje se na kraju pripremnoga dijela liturgije (proskomidije) stavljaju kao držak na diskos iznad agneca (liturgijski kruh koji nakon pretvorbe postaje tijelo Kristovo)

ŽITIJA SVETIH – crkveno-knjževno (hagiografsko) dijelo u kojima su opisani životi svetaca